Raadsmededeling

Nummer	:	28-2024
Datum	:	27 februari 2024
B&W datum	:	27 februari 2024
Beh. Ambtenaar	:	S. van Erkelens
Portefeuillehouders	:	College B&W
Onderwerp	:	Beantwoording schriftelijke vragen VVD fractie n.a.v. RM 23-2024 Opvang vluchtelingen en statushouders 11

Aanleiding
Naar aanleiding van RM 23-2024 heeft de VVD schriftelijke vragen gesteld. Deze vragen worden in deze raadsmededeling beantwoord.

Inhoudelijke toelichting

1. De krapte op de woningmarkt vraagt om creatieve oplossingen. Worden er in Aalten al meerdere statushouders, niet zijnde gezinsleden, geplaatst in één woning? Zo ja, hoe vaak komt dat al voor? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Momenteel worden er geen (alleengaande) statushouders in één woning geplaatst via bijvoorbeeld kamergewijze verhuur. Wel wordt onderzocht of dit mogelijk is op tijdelijke locaties, waarbij de Hotel- en Accommodatieregeling (HAR)[1] of de doorstroomregeling[2] kan worden ingezet. Alleengaande statushouders waarbij gezinshereniging nog langere tijd op zich laat wachten, krijgen vooralsnog door De Woonplaats een tijdelijke, voor hen passende zelfstandige woonruimte aangeboden (1-persoons) tot hun nareizigers zijn gearriveerd. Zo wordt toch snelle uitstroom uit het AZC gerealiseerd zonder dat de druk op beschikbare eengezinswoningen op de korte termijn verder wordt verhoogd.

2. Worden er met het creatief vinden van betaalbare woningen voor deze doelgroep, gelijktijdig ook betaalbare woningen gerealiseerd voor inwoners die al lange tijd op zoek zijn naar een woning in onze gemeente? En maakt u dit ook inzichtelijk aan deze woningzoekers als reactie op het verdringingsvraagstuk?

Antwoord:
Naast het zoeken van (tijdelijke) huisvesting voor de zogenoemde ‘aandachtsgroepen’ (asielzoekers, Oekraïense ontheemden, statushouders) werken we ook aan structurele oplossingen voor de woningnood. Buiten de reguliere woningbouwopgave, waar momenteel ook stappen worden gezet, is vanuit de taskforces voor huisvesting ook gekeken naar mogelijkheden om sneller betaalbare woningen voor iedereen te realiseren. Er zijn kansen geïdentificeerd en deze worden momenteel verder uitgewerkt. Met De Woonplaats zijn we in gesprek over enkele locaties waar mogelijk versneld nieuwe woningen kunnen worden gerealiseerd. Communicatie hierover volgt wanneer we meer zekerheid hebben over de (on)mogelijkheden.
Voor de komende jaren zijn er plannen voor ruim 1.000 nieuwe woningen in de gemeente Aalten. Slechts een klein deel daarvan zal straks door nieuwkomers worden bewoond.

---

[1] Om de druk op de opvangcapaciteit van het COA te verkleinen, is de Hotel- en Accommodatieregeling (HAR) voor statushouders in het leven geroepen. Statushouders in een azc die op definitieve huisvesting wachten, kunnen via een HAR-locatie alvast in hun toekomstige gemeente gaan wonen. Bijvoorbeeld in een hotel of recreatiewoning. Na 6 maanden stromen ze door naar reguliere huisvesting in de gemeente. Zie ook: https://www.coa.nl/nl/hotel-en-accommodatieregeling-har

[2] Meer statushouders moeten doorstromen naar gemeenten. De overheid gaat gemeenten ondersteunen om huisvesting in de vorm van (regionale) doorstroomlocaties te realiseren. Via deze vorm van tijdelijke huisvesting (1 jaar) komen er extra plekken vrij in Ter Apel en starten gehuisveste statushouders versneld met integreren in of nabij hun toekomstige gemeente.

Regionaal hebben wij afspraken gemaakt over de opvang van Oekraïense vluchtelingen (165 opvangplekken).

3. Hoeveel Oekraïense vluchtelingen zijn er recent nog naar Aalten gekomen?

Antwoord: De gemeente heeft een opgave van 165 gemeentelijke opvangplaatsen voor Oekraïense ontheemden (GOO). Momenteel zijn er 71 gemeentelijke opvangplekken op 11 kleinschalige locaties. De ontheemden die hier verblijven, wonen al langere tijd op deze locaties en blijven hier voorlopig ook. Op één van de grotere locaties (10 personen) zien we wel doorstroom. De vrijgevallen plaatsen worden dan via het Regionaal Coördinatiecentrum Vluchtelingen Spreiding (RCVS) weer ingevuld.

4. Hoeveel van deze recent aangekomen vluchtelingen zijn vrouwen en kinderen en hoeveel hiervan zijn mannen?

Antwoord: Bij de 10 meest recent gearriveerde ontheemden (9 volwassenen en 1 kind) zijn 3 (jonge) mannen.

5. Vanwege landelijke wetgeving zijn wij verplicht Oekraïense vluchtelingen op te vangen (regeling geldt tot maart 2025). Wat zijn de gevolgen voor de gemeente wanneer wij gezien het gebrek aan huisvesting geen opvang kunnen bieden aan deze groep?

Antwoord: Met de aanpak via de drie Taskforces doet de gemeente er alles aan om, in samenhang en dus ook voor deze groep, een zo groot mogelijke bijdrage te leveren en aan de huisvestingsopgave te voldoen. Dit vergt ook creatieve oplossingen. Via de Achterhoekse aanpak worden afspraken gemaakt over het gezamenlijk behalen van de regionale opgave.

6. De opgave voor opvang is groot voor de gemeente Aalten. Wat zijn de gevolgen voor de gemeente wanneer deze taakstelling niet gaat lukken?

Antwoord: De gemeente zet zich er voor in dat zowel de opgave voor opvang Oekraïense ontheemden (inspanningsverplichting) als de taakstellingen voor statushouders en voor asielzoekers vanuit de Spreidingswet (resultaatverplichtingen) worden behaald. De gevolgen van het niet behalen van de taakstelling voor met name deze laatste groep, zullen de komende tijd verder duidelijk worden.

7. Werkt het college met een prioritering in de opvang? Zo ja, welke?

Antwoord: Nee, er wordt niet gewerkt met een prioritering in de opvang.

9-2024 Vragen van de VVD-fractie over raadsmededeling 23-2024 Opvang vluchtelingen en statushouders -11

De VVD-fractie heeft enkele vragen over de opvang van vluchtelingen en statushouders. Beantwoording zien wij graag per raadsmededeling tegemoet.

1. De krapte op de woningmarkt vraagt om creatieve oplossingen. Worden er in Aalten al meerdere statushouders, niet zijnde gezinsleden, geplaatst in één woning? Zo ja, hoe vaak komt dat al voor? Zo nee, waarom niet?

2. Worden er met het creatief vinden van betaalbare woningen voor deze doelgroep, gelijktijdig ook betaalbare woningen gerealiseerd voor inwoners die al lange tijd op zoek zijn naar een woning in onze gemeente? En maakt u dit ook inzichtelijk aan deze woningzoekers als reactie op het verdringingsvraagstuk?

Regionaal hebben wij afspraken gemaakt over de opvang van Oekraïense vluchtelingen (165 opvangplekken).

3. Hoeveel Oekraïense vluchtelingen zijn er recent nog naar Aalten gekomen?
4. Hoeveel van deze recent aangekomen vluchtelingen zijn vrouwen en kinderen en hoeveel hiervan zijn mannen?
5. Vanwege landelijke wetgeving zijn wij verplicht Oekraïense vluchtelingen op te vangen (regeling geldt tot maart 2025). Wat zijn de gevolgen voor de gemeente wanneer wij gezien het gebrek aan huisvesting geen opvang kunnen bieden aan deze groep?

6. De opgave voor opvang is groot voor de gemeente Aalten. Wat zijn de gevolgen voor de gemeente wanneer deze taakstelling niet gaat lukken?

7. Werkt het college met een prioritering in de opvang? Zo ja, welke?

VVD fractie
Linda Oonk

Raadsmededeling openbaar

Nummer	:	23-2024
Datum	:	7 februari 2024
B&W datum	:	-
Beh. Ambtenaar	:	S. van Erkelens
Portefeuillehouders	:	mr. A.B. Stapelkamp, T.M.M. Kok, J.C. Wikkerink
Onderwerp	:	Opvang vluchtelingen en statushouders -11

Aanleiding
Eind november 2023 hebben wij uw raad voor het laatst geïnformeerd over de voortgang van de opvang van vluchtelingen en statushouders in de gemeente Aalten. Nu de Spreidingswet is aangenomen, stellen we u in deze raadsmededeling graag op de hoogte van de huidige stand van zaken.

Provinciaal plan 2024 - PRT Migratie & Integratie Gelderland
Op 24 januari 2024 heeft de Provinciale Regietafel Migratie & Integratie Gelderland (PRT) een provinciaal plan aangeboden aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. In dit provinciale plan zijn de afspraken opgenomen, die de colleges van B&W, het COA en Gedeputeerde Staten hebben gemaakt over de verdeling van het aantal asielopvangplaatsen, waarin Gelderland is gevraagd nu en komende jaar te voorzien. Zie ook het persbericht op de website van de provincie: Gelderse gemeenten leveren ruime bijdrage aan asielopvang (gelderland.nl). Het provinciaal plan en de aanbiedingsbrieven treft u aan als bijlage bij deze raadsmededeling.
Vooruitlopend op de Spreidingswet zijn de deelnemers van de PRT Gelderland aan de slag gegaan om gehoor te geven aan de oproep van het Rijk om te voorzien in (duurzame) opvangplaatsen. Nu de Spreidingswet per 1 februari van kracht is geworden, ligt er een stevige wettelijke basis om verder te werken aan een meer evenwichtige verdeling van het aantal duurzame asielopvangplaatsen in Gelderland.

Eerste Kamer stemt definitief in met Spreidingswet
Op 23 januari 2024 nam de Eerste Kamer de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen* (Spreidingswet) aan. Deze wet moet ervoor zorgen dat asielzoekers beter over het land worden verdeeld. Op 31 januari 2024 is de hieruit volgende capaciteitsraming, provinciale opvangopgave en indicatieve verdeling per gemeente gepubliceerd in de Staatscourant. De wet gaat in per 1 februari 2024. Gemeenten hebben een brief met nadere toelichting ontvangen van het ministerie van Justitie en Veiligheid (zie bijlage).

Provinciale opgave
Naar verwachting zijn er de komende twee jaar voor het hele land in totaal 96.000 opvangplaatsen nodig. De op 30 januari jl. in de Staatscourant gepubliceerde provinciale opgaven en indicatieve verdeling per gemeente zijn nu leidend en betekenen voor Gelderland een fors hogere opgave (11.704 opvangplaatsen vs. 8.992 opvangplaatsen).

De verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen per provincie is als volgt:

Provincie	Aantal opvangplaatsen
Drenthe	2.691
Flevoland	2.441
Fryslân	3.391
Gelderland	**11.704**
Groningen	2.715
Limburg	5.662
Noord-Brabant	14.689
Noord-Holland	16.290
Overijssel	6.325
Utrecht	8.207
Zeeland	2.109
Zuid-Holland	19.776

Opgave gemeente Aalten
Voor de gemeente Aalten is becijferd dat er 157 opvangplaatsen moeten worden gerealiseerd, waarvan er 13 geschikt zijn voor de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's). Dit betekent dat er 57 opvangplekken meer moeten worden geleverd dan waar wij in november 2023 van uitgingen (100).

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's*
Aalten	157	13

* Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) zijn jongeren die alleen of samen met andere kinderen of 'vreemde' volwassenen naar Nederland komen en hier asiel aanvragen.

Totale opgave gemeente Aalten
Naast de opvang van asielzoekers heeft de gemeente Aalten ook een opgave als het gaat om de tijdelijke opvang/huisvesting van Oekraïense vluchtelingen (165 opvangplekken in gemeentelijke opvanglocaties) en een taakstelling statushouders (80-100 personen, per jaar). Regionaal zijn hierover afspraken gemaakt.

	Benodigd	Gerealiseerd
Asielzoekers	157	0
Oekraïense vluchtelingen	165	71
Statushouders	37 (1e helft 2024)	4

- Asielzoekers en (oorlogs)vluchtelingen worden in principe niet gehuisvest in sociale huurwoningen. Voor deze doelgroepen zijn voor de kortere termijn (nood)oplossingen nodig.
- Statushouders zijn vluchtelingen waarvan de asielaanvraag is goedgekeurd en die dus een verblijfsvergunning hebben gekregen. Ze hebben het recht om in ons land te blijven en daarmee ook recht op permanente huisvesting. Door de krapte op de woningmarkt is het momenteel echter heel moeilijk om passende woonruimte te vinden voor de statushouders die de gemeente Aalten jaarlijks verplicht moet huisvesten. Om toch aan de taakstelling van het Rijk te voldoen, kijken wij ook naar andere locaties in de gemeente waar tijdelijke huisvesting voor statushouders kan worden gerealiseerd. Op die manier willen wij mensen met een verblijfstatus sneller huisvesten, zonder de druk op de toch al krappe woningmarkt nog verder te verhogen. Uiteindelijk is het de bedoeling dat ook deze mensen doorstromen naar een reguliere woning.

Aanpak realisatie huisvestingsopgave
Afgelopen najaar zijn binnen de gemeentelijke organisatie drie taskforces aan de slag gegaan met deze huisvestingsopgave:
- Taskforce 1 onderzoekt of er in de gemeente gebouwen/leegstaande panden zijn die geschikt zijn/geschikt kunnen worden gemaakt voor tijdelijke huisvesting.

- Taskforce 2 onderzoekt of er grote onbebouwde locaties zijn die geschikt zijn voor bijvoorbeeld flexwoningen.
- Taskforce 3 onderzoekt op welke locaties versneld woningbouw mogelijk is.

De onderzoeken van de drie taskforces lopen nog. De gevolgen van de Spreidingswet voor de opgave waar de gemeente Aalten voor staat worden daarin meegenomen. Op een later moment komen wij hierop terug.

Communicatie

- **Mailing naar eigenaren van campings en groepsaccommodaties:** In december is er vanuit de gemeente een brief gestuurd naar de eigenaren van campings en de grotere groepsaccommodaties met de vraag welke mogelijkheden zij zien voor de tijdelijke huisvesting van Oekraïense vluchtelingen en/of statushouders. Medio januari 2024 heeft er een belronde plaatsgevonden. Met enkele eigenaren lopen de gesprekken nog of en onder welke voorwaarden ze zouden willen verhuren. De gemeente heeft daar zelf ook voorwaarden aan verbonden.
- **Artikel op website De Gelderlander: Scheefgroei in sociale huursector: Aalten en De Woonplaats willen meer ruimte voor 'gewone' huurders**. Op 17 januari 2024 verscheen op de website van De Gelderlander een artikel over scheefgroei in de sociale huursector in Aalten in de Gelderlander. Er staat o.a. in dat Aalten en De Woonplaats de mogelijkheid onderzoeken om flexwoningen te bouwen op tijdelijke, snel te ontwikkelen locaties. Deze informatie was afkomstig uit de raadsmededeling over de prestatieafspraken met De Woonplaats.
  Zie: https://www.gelderlander.nl/aalten/scheefgroei-in-sociale-huursector-aalten-en-de-woonplaats-willen-meer-ruimte-voor-gewone-huurders~a80997ad/

Bijlagen:

- *Brief provinciaal plan provincie Gelderland aan staatssecretaris J&V, 24 januari 2024.*
- *Brief provinciaal plan provincie Gelderland aan colleges B&W Gelderland, 24 januari 2024.*
- *Provinciaal plan 2024, PRT Migratie & Integratie Gelderland.*
- *Ledenbrief VNG over Spreidingswet en Oekraïne-opvang, 30 januari 2024.*
- *Brief ministerie van Justitie en Veiligheid inzake Inwerkingtreding wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, 2 februari 2024.*

Commissaris van de Koning

Datum
24 januari 2024

Zaaknummer
2020-001949

Onderwerp
Provinciaal plan PRT
Migratie & Integratie Gelderland

Inlichtingen bij
Wilma Kleiboer
026 359 99 27
post@gelderland.nl

Ministerie van Justitie en Veiligheid
T.a.v. de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
de heer E. van der Burg
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Geachte heer Van der Burg,

Vooruitlopend op de invoering van de Spreidingswet hebben de gemeenten in Gelderland, het COA en de provincie aan de PRT Gelderland overleg gevoerd over de onderlinge verdeling en realisatie van het gevraagde aantal opvangplaatsen voor asielzoekers per 1 januari 2024.

Het resultaat van dit overleg is dat de gemeenten in Gelderland per 1 januari 2024 samen 9.274 opvangplaatsen voor asielzoekers hebben gerealiseerd, waarvan 4.815 reguliere opvangplaatsen, 3.149 noodopvangplaatsen en 1.310 tijdelijke opvangplaatsen. De Gelderse gemeenten voorzien hiermee op 1 januari 2024 samen ruimschoots in de gevraagde 7.590 opvangplaatsen voor asielzoekers.

Hierbij moet worden opgemerkt dat er gemeenten zijn die een meer dan evenredig deel van de opvang voor hun rekening nemen en gemeenten die hierin nog afwachtend zijn of langzaam in beweging komen. Nu de Spreidingswet per 1 februari a.s. van kracht wordt, ligt er een juridisch instrumentarium om te komen tot een meer evenwichtige verdeling van de asielopvang over alle provincies en daarbinnen in gemeenten, ook in Gelderland.
Ongeacht de invoering van de Spreidingswet vraagt het echter van alle partijen de nodige creativiteit, durf, bestuurlijke wil, flexibiliteit, financiële middelen, capaciteit én doorzettingsvermogen om met elkaar aan te blijven werken aan een duurzaam opvanglandschap.

Naast versterking van de PRT's en de gemeentelijke samenwerkingsverbanden waarbinnen de verschillende opgaven ten uitvoering moeten worden gebracht vragen de samenwerking en afstemming met en tussen de betrokken ministeries, Rijksdiensten en het COA de nodige aandacht. Ook in Gelderland zien wij nog veel voorbeelden waar dit beter kan en moet.

Gelet op de tijdelijkheid van een groot deel van de opvangplaatsen, de aanhoudende druk op het aanmeldcentrum in Ter Apel en de hogere opvangbehoefte per 1 januari 2025, blijft de urgentie onverminderd hoog om meer (reguliere) opvangplaatsen te realiseren en de uitstroom van statushouders uit de asielopvang te bevorderen. De inzet van de partijen aan de PRT Gelderland is en blijft hier in de komende periode dan ook op gericht.

In bijgevoegd provinciaal plan zijn de afspraken opgenomen die de deelnemers van de PRT Gelderland hebben gemaakt over de verdeling en realisatie van de opgaven en over inzet die zij hierop de komende periode nog verder willen plegen. Daarbij doen zich ook in Gelderland knelpunten voor in het benodigde voorzieningenniveau, in het bijzonder in het onderwijs, de zorg en in de beschikbaarheid van nutsvoorzieningen, die landelijk vragen om oplossingen.
Tevens zijn enkele voorwaarden benoemd die moeten worden ingevuld om de opgaven te kunnen realiseren om daarmee aan de gemaakte afspraken te kunnen (blijven) voldoen. De PRT Gelderland doet een dringende oproep aan het Rijk als systeemverantwoordelijk partner om hierin te voorzien.

Hoogachtend,
namens de PRT Gelderland,

Henri Lenferink
Commissaris van de Koning in de provincie Gelderland
Voorzitter PRT Gelderland

Commissaris van de Koning

Datum
24 januari 2024

Zaaknummer
2020-001949

Onderwerp
Provinciaal Plan Gelderland

Inlichtingen bij
Wilma Kleiboer
06 52 80 23 40
post@gelderland.nl

De colleges van Burgemeester en
Wethouders in de provincie Gelderland

Geacht college,

Bijgaand stuur ik u het provinciaal plan dat ik - in mijn rol als voorzitter van de Provinciale Regietafel Migratie & Integratie Gelderland (PRT) – vandaag aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heb aangeboden.

In dit provinciale plan zijn de afspraken opgenomen, die de colleges van B&W, het COA en Gedeputeerde Staten hebben gemaakt over de verdeling van het aantal asielopvangplaatsen, waarin Gelderland is gevraagd nu en komende jaar te voorzien.

Vooruitlopend op de Spreidingswet zijn de deelnemers van de PRT Gelderland, aan de slag gegaan om gehoor te geven aan de oproep van het Rijk om te voorzien in (duurzame) opvangplaatsen.

Dit heeft ertoe geleid dat op 1 januari jl. in Gelderland 9.274 opvangplaatsen zijn gerealiseerd; ruimschoots meer dan het gevraagde aantal van 7.590 plaatsen. Een groot deel van de opvangplaatsen is echter van tijdelijke aard. Daarnaast vangt een beperkt deel van onze gemeenten het merendeel van de asielzoekers op. Nu de Spreidingswet per 1 februari van kracht wordt, ligt er een stevige wettelijke basis om verder te werken aan een meer evenwichtige verdeling van het aantal duurzame asielopvangplaatsen in Gelderland.

De uitdaging én urgentie op de korte termijn is ook onverminderd groot: naar verwachting vervallen in Gelderland in het tweede kwartaal van 2024 ruim 2.000 opvangplaatsen. Daarom heb ik de voorzitters van de Veiligheidsregio's gevraagd alvast de nodige voorbereidingen te treffen om - indien nodig - hier snel en adequaat op te acteren. Ik doe een dringend beroep op u allen om hieraan ook weer uw bijdrage te leveren.

Hoogachtend,

Henri Lenferink
Commissaris van de Koning in de provincie Gelderland
Voorzitter PRT Gelderland

Provinciaal plan 2024

PRT Migratie & Integratie Gelderland

17 januari 2024

provincie Gelderland

Inhoud

Samenvatting 3

1. Inleiding 4

2. Aanleiding 5

3. Bestuurlijke samenwerking in Gelderland 6

4. De Gelderse opgave 8

5. Inzet PRT Gelderland in 2024-2025 11

6. Benodigde voorzieningen 13

7. Voorwaarden 15

Bijlagen 18

Bijlage 1 Inrichting en samenstelling PRT en subregionaleoverlegtafels 19

Bijlage 2 Gerealiseerde, geplande en voorgenomen realisatie asielopvangplaatsen per subregio en gemeente 2024-202 20

Bijlage 3 Realisatie taakstelling huisvesting statushouders Gelderse gemeenten 2023-I, 2023-II, 2024-I 22

Bijlage 4 (Geplande) realisatie opvang ontheemden Oekraïne Gelderse gemeente (8 januari 2024) 24

Samenvatting

Vanuit de bestuurlijke afspraken die Rijk, provincies en gemeenten hebben gemaakt in de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen (2020), en vooruitlopend op de wettelijke taak die gemeenten krijgen om te voorzien in opvangplaatsen voor asielzoekers ('Spreidingswet'), hebben de gemeenten in Gelderland samen met het COA en de provincie aan de provinciale regietafel Migratie & Integratie (PRT) afspraken gemaakt over de onderlinge verdeling en realisatie van het totaal aantal opvangplaatsen waarin de Gelderse gemeenten zijn gevraagd te voorzien.
Ook heeft aan deze tafel bestuurlijke afstemming plaatsgevonden over de opvang van ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van statushouders. Deze opgave en wettelijke taak die aan de gemeenten is opgedragen zijn in samenhang bezien met de asielopgave.

Het resultaat van het overleg aan de PRT is dat de gemeenten in Gelderland per 1 januari 2024 samen voorzien in 9.274 opvangplaatsen voor asielzoekers, waarvan 4.815 reguliere opvangplaatsen, 3.149 noodopvangplaatsen en 1.310 opvangplaatsen in de zogenaamde tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO). Hiermee is in Gelderland voorzien in de realisatie van de provinciale opvangopgave van 7.590 opvangplaatsen voor asielzoekers voor 1 januari 2024.

In dit provinciaal plan zijn de afspraken opgenomen die de partijen aan de PRT met elkaar hebben gemaakt over de verdeling en realisatie van asielopvangplaatsen en over de inzet die zij hierop in de komende periode nog verder gaan plegen. Ook is beschreven hoe zicht en sturing op de voortgang van de realisatie wordt gehouden, welke voorzieningen als ook welke randvoorwaarden hiervoor benodigd zijn. Naast de asielopgave zijn hierin ook de Oekraïneopvang en de huisvesting van statushouders betrokken.

Gelet op de aanhoudende druk op de bestaande opvangcapaciteit, de overbelasting van Ter Apel en de hogere asielopgave per 1 januari 2025 blijft de noodzaak en urgentie om reguliere opvangplaatsen te realiseren voor asielzoekers en de uitstroom van statushouders uit de asielopvang te bevorderen onverminderd hoog. Tegelijkertijd blijft ook het continueren van de opvang van ontheemden uit Oekraïne een opgave.

Dit vraagt onder meer om (ruimte voor) innovatieve opvang- en huisvestingsoplossingen en het vereenvoudigen en versnellen van ruimtelijke en andere procedures, duurzame financieringsregelingen en een intensieve(re) (regionale) samenwerking tussen alle overheden, inclusief het Rijk en de betrokken ketenpartners.

De partijen aan de PRT Gelderland willen daarbij komen tot regionale bestuurlijke afspraken, waarin de realisatie van de opvang-, huisvestings- en integratieopgaven in samenhang wordt opgepakt, resulterend in een dekkend en duurzaam opvanglandschap met meerschalige en multifunctionele opvangvoorzieningen en innovatieve huisvestingsoplossingen voor meerdere doelgroepen, en gepaard gaat met invulling van de benodigde voorwaarden en beschikbaarheid van voorzieningen (o.a. onderwijs, zorg, energie) en ingebed wordt in (bestaande) regionale uitvoeringsprogramma's. Een oproep aan het Rijk daarbij is om hierin samen op te trekken en te voorzien in de benodigde voorwaarden om dit mede mogelijk te maken.

1. Inleiding

In dit provinciaal plan van de PRT Gelderland zijn de afspraken opgenomen die de colleges van de Gelderse gemeenten onderling en met het COA en Gedeputeerde Staten aan de PRT en onderliggende subregionale regietafels hebben gemaakt over het realiseren van opvangplaatsen voor asielzoekers in Gelderland in het eerste kwartaal van 2024, met een doorkijk naar de eerste kwartalen van 2025 en 2026. Aanleiding daarvoor vormen de bestuurlijke afspraken die Rijk, provincies en gemeenten hebben gemaakt in de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen 2020 en de op handen zijnde invoering van de Spreidingswet

Met dit plan doet de PRT Gelderland een bod aan het Rijk om ook in de komende twee jaar te blijven inspannen op te voorzien in voldoende opvangplaatsen voor asielzoekers in Gelderland en verder uitvoering te geven aan de gezamenlijke ambitie die Rijk, provincie en gemeenten in de Uitvoeringsagenda hebben geformuleerd. Het provinciaal plan geeft weer hoe partijen in Gelderland nu en in de komende jaren willen samenwerken aan het realiseren van de asielopgave, in samenhang met de opgave van de opvang van ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van statushouders, waar de samenwerkende partijen aan de PRT en in onderliggende samenwerkingsverbanden zich in 2024 en 2025 op willen richten en welke voorzieningen en voorwaarden hierbij nodig zijn.

2. Aanleiding

In de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen (2020) hebben Rijk, provincies en gemeenten afspraken gemaakt over het versterken van de onderlinge samenwerking om de opvangcapaciteit van asielzoekers flexibeler mee te laten bewegen met veranderingen in de instroom en de overgang van asielopvang naar huisvesting en integratie te verbeteren; dit vanuit het doel om zich gezamenlijk (ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid) in te zetten voor een asielsysteem dat effectief bijdraagt aan integratie en terugkeer.
Binnen elke provincie overleggen de gemeenten met elkaar en met de provincie en het COA over de invulling en realisatie van de asielopgave aan de provinciale regietafel Migratie & Integratie (PRT), onder voorzitterschap van de commissaris van de Koning als Rijksorgaan. Aan deze tafel vindt sinds september 2023 ook bestuurlijke afstemming tussen gemeenten plaats over de opvang van ontheemden uit Oekraïne en wordt het realiseren van de huisvesting van statushouders besproken.

3. Bestuurlijke samenwerking in Gelderland

In Gelderland wordt gewerkt met een PRT met daaronder 7 subregionale tafels, bestaande uit een bestuurlijk vertegenwoordiger van elke gemeente, een gedeputeerde, een regionaal vertegenwoordiger van het COA en vertegenwoordigers van eventuele andere regionale uitvoeringspartners (o.a. woningcorporaties). Deze subregionale tafels worden voorgezeten door de burgemeester van een gemeente uit de regio, veelal met een of meer reeds bestaande opvanglocaties.
De voorzitters van deze subregionale tafels nemen namens de colleges van B&W van de gemeenten in hun subregio deel aan de PRT. Hierdoor blijft de omvang van de PRT beperkt en zijn alle colleges van B&W toch vertegenwoordigd.

In de opzet van de governance van de PRT-Gelderland is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande geografische en bestuurlijke samenwerkings-verbanden en is sprake van borging van een directe opschaling naar het niveau van de Veiligheidsregio in geval van een crisissituatie.
Onder de VR Noord-Oost-Gelderland sorteren drie subregio's en onder de VR Gelderland-Midden en VR Gelderland-Zuid sorteren elk twee subregio's, zoals hieronder is weergegeven.

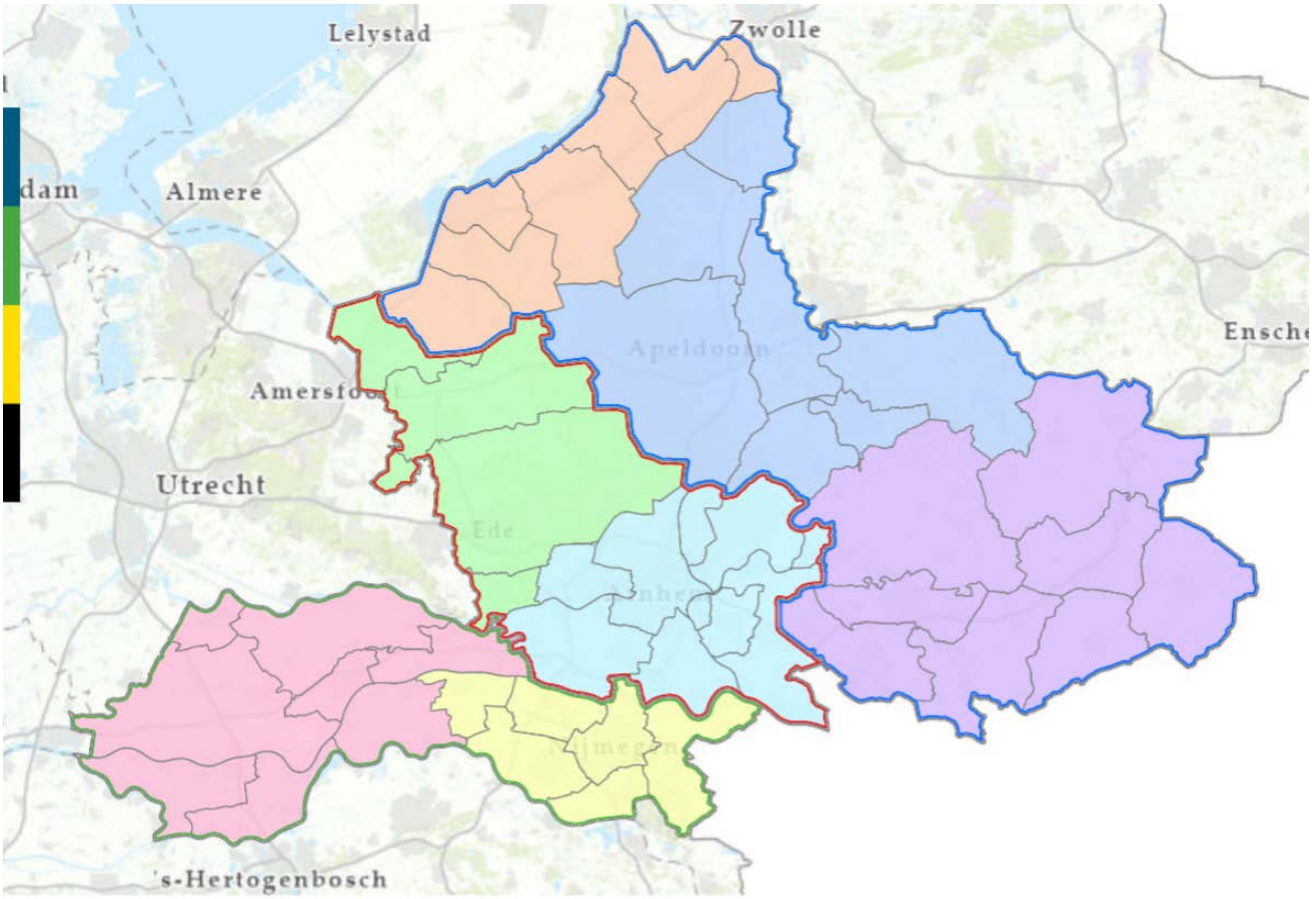

Daarnaast beoogt deze bestuurlijke samenwerkingsstructuur ook meer direct (en daarmee ook meer effectief) stuur te zetten op het maken van regionale afspraken over de onderlinge verdeling en eventuele 'uitruil' van opgaven en taakstellingen als ook op de realisatie en monitoring daarvan.

Vanuit de integrale aanpak van de asielopgave, de opvang ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van statushouders en de daarvoor benodigde lokale en regionale voorzieningen zitten daarom aan de subregionale overlegtafels bestuurders vanuit meerdere portefeuilles (o.a. Wonen, Sociaal Domein, Openbare Orde en Veiligheid), veelal ook met een rol aan andere regionale overlegtafels. Hierdoor kunnen vraagstukken en knelpunten bestuurlijk worden belegd bij het juiste gremium en kan de realisatie van de opgave worden geborgd in bestaande lokale en regionale uitvoeringsprogramma's.

Een overzicht van de samenstelling van de PRT-Gelderland en de 7 subregionale tafels is opgenomen in bijlage 1.

4. De Gelderse opgave

Asielopgave
In de capaciteitsbesluiten die resp. in mei 2023 en november 2023 door het Kabinet zijn gekomen is de landelijke capaciteitsbehoefte per 1 januari 2024 vastgesteld op 77.100 (*note: Capaciteitsbesluit COA 2023-I, april 2023*) opvangplekken en per 1 januari 2025 op 96.000 (*note: Capaciteitsbesluit COA 2023-II, oktober 2023*) opvangplaatsen. Voor Gelderland zijn daarin de volgende te realiseren asielopgaven vastgesteld: 7.590 opvangplaatsen voor 1 januari 2024 en 8.992 opvangplaatsen voor 1 januari 2025.

De inzet in Gelderland is om, ten behoeve van een stabiel en wendbaar stelsel van asielopvang, de komende jaren een substantieel aantal reguliere opvangplaatsen te realiseren. Dit zijn opvangplaatsen die gegarandeerd zijn voor een periode van minimaal 5 jaar.
Aanvullend blijft het voorzien in kortdurende noodopvangplaatsen noodzakelijk om enerzijds te kunnen voldoen aan de urgente opvangbehoefte op de korte termijn en anderzijds over een langere termijn flexibel te kunnen blijven spelen op de behoefte aan opvangplaatsen.
Naast reguliere asielzoekerscentra, noodopvang en tijdelijke gemeentelijke opvang (voorheen crisisnoodopvang) zijn in Gelderland nog geen andere opvangvoorzieningen gerealiseerd, zoals een aanmeldcentrum, centrale ontvangstlocatie of een procesbegeleidingslocatie maar vinden gesprekken hierover plaats. Wel wordt op meerdere plekken in Gelderland voorzien in de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) en zetten verschillende gemeenten de komende periode in op het realiseren of uitbreiden van deze vorm van opvang.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de realisatie van de aan Gelderland toebedeelde opgave per 1 januari 2024 en de geplande realisatie in het eerste kwartaal van 2024. Hierbij is een onderverdeling gemaakt naar reguliere opvangplaatsen (RO), noodopvangplaatsen (NO) en tijdelijke gemeentelijke opvangplaatsen (TGO). Tevens is het totaal aantal opvangplaatsen voor AMV binnen het totaal aantal gerealiseerde en te realiseren opvangplaatsen apart in beeld gebracht.

Realisatie asielopgave Gelderland per 1 januari 2024

	Asielopgave 1-1-2024	Realisatie 1-1-2024	Realisatie Q1 2024	Verschil	RO	NO	TGO	AMV
Gelderland	**7.590**	**9.274**	**10.238**	**2.648**	**5.529**	**3.399**	**1.310**	**995**

Aan de PRT en de subregionale tafels is daarnaast een doorkijk gemaakt naar de bestaande en nog te realiseren opvangcapaciteit in de periode 2024-2026. In deze meerjarenplanning is rekening gehouden met de verhoogde opvangopgave per 1 januari 2025 (*note: TK-Brief, 10 november 2023*) voor Gelderland, de beëindiging van tijdelijke gemeentelijke opvangplaatsen en noodopvangplaatsen en de realisatie van nieuwe, voorziene reguliere opvangplaatsen en uitbreiding van het aantal reguliere opvangplaatsen binnen bestaande AZC's. Deze planning omvat voornamelijk 'harde' plannen waarover op lokaal niveau al een besluitvormings- en participatieproces is doorlopen en gedeeltelijk nog bestuurlijke voornemens waarover nog besluitvorming en een participatieproces moet plaatsvinden.
De meerjarenplanning en realisatie wordt, inclusief de stand van zaken van de opvang van ontheemden uit Oekraïne en realisatie van de taakstelling huisvesting statushouders met behulp van een dashboard periodiek gevolgd, nader ingevuld en bijgesteld, zowel op provinciaal als op subregionaal niveau.
Zo zal de asielopgave na de invoering van de Spreidingswet conform de in de wet vastgestelde verdeelsleutels worden aangepast. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de geplande en voorgenomen realisatie van de asielopgave per subregio en gemeente voor de periode 2024-2026.

Huisvesting statushouders
Elk half jaar stelt de Staatssecretaris van J&V het aantal statushouders dat elke gemeente in het komende half jaar moet huisvesten vast. In 2023 is dit aantal voor alle gemeenten in Gelderland samen voor het eerste half jaar (2023-I) vastgesteld op 2.548 (*note: Staatscourant, 30 september 2022*) en voor het tweede half jaar (2023-II) op 2.116 (*note: TK-Brief, 10 november 2023*). De taakstelling voor het eerste half jaar van 2024 (2024-I) is voor alle gemeenten in Gelderland samen vastgesteld op 2.251 (*note: TK-Brief, 10 november 2023*).
Waar in 2022 nog veel Gelderse gemeenten de taakstelling voor het huisvesten van statushouders hebben weten te realiseren is ook in Gelderland het beeld dat dit in 2023 moeizamer verloopt. Ook in Gelderland is er sprake van forse achterstanden, onder meer als gevolg van een tekort aan beschikbare woningen in de sociale huursector maar ook door het achterblijven van koppelingen van statushouders aan gemeenten in Gelderland.
Onderstaande tabel geeft een overzicht van de realisatie van de taakstelling huisvesting statushouders (inclusief voorsprong en achterstand) gecumuleerd naar heel Gelderland in de periode 2023-I en 2023-II en de gecumuleerde taakstelling voor alle 51 Gelderse gemeenten voor de periode 2024-I.

Realisatie taakstelling huisvesting Statushouders Gelderland per 1 januari 2024

	Taakstelling 2023-I	Realisatie 2023-I	Taakstelling 2023-II	Realisatie 2023-II	Taakstelling 2024-I
Gelderland	**2.548** (-316)	**1.786**	**2.116** (+519)	**1.847**	**2.251** (+ 788)

In bijlage 3 is een totaaloverzicht opgenomen van de taakstellingen 2023-I, 2023-II en 2024-I en de realisatie voor alle afzonderlijke Gelderse gemeenten.

Opvang ontheemden Oekraïne
Met het uitbreken van de oorlog in Oekraïne, eind februari 2022, is tevens een grote stroom van vluchtelingen uit Oekraïne op gang gekomen, waarvan ongeveer 90.000 tot 100.000 naar Nederland is gevlucht. De Staatssecretaris van J&V heeft een oproep gedaan aan alle gemeenten in om per 1 februari 2024 in totaal 97.000 (*note: TK-Brief, 6 september 2023*) opvangplaatsen voor ontheemden uit Oekraïne te realiseren. De opgave voor Gelderland bedraagt het realiseren van 12.284 gemeentelijke opvangplaatsen per 1 februari 2024 (*note: Brief Staatssecretaris J&V aan Burgemeesters en Voorzitters van de Veiligheidsregio's, september 2023*), verdeeld over de veiligheidsregio's Noord- en Oost-Gelderland (5.045), Gelderland-Midden (3.768) en Gelderland-Zuid (3.471). Deze opgave is, conform de landelijke en daarnaast regionaal (Gelderland-Midden) afgesproken verdeelsleutels, verdeeld naar de subregio's en de inliggende gemeenten in Gelderland.

De gemeenten in Gelderland voorzien samen in een groot aantal opvangplaatsen, zowel binnen de gemeentelijke opvang als in de particuliere opvang (gasthuishoudens). In elk van de drie Veiligheidsregio's wordt toegewerkt naar het realiseren van het aantal gevraagde opvangplaatsen per 1 februari 2024.

De gemeentelijke opvanglocaties zijn, net als de noodopvang en tijdelijke gemeentelijke opvang van asielzoekers, veelal voor een kortdurende periode beschikbaar gesteld. Naast bezettingsgraad wordt daarom vanuit de regionale centra voor vluchtelingenspreiding voortdurend gemonitord op beschikbaarheid, zodat waar mogelijk tijdig kan worden ingezet op verlenging van de ingebruikname van locaties in lijn met de werkingsduur van de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totaal aantal gerealiseerde gemeentelijke (GOO) en particuliere (POO) opvangplaatsen voor ontheemden uit Oekraïne weer in Gelderland op peildatum 8 januari 2024.

Realisatie opgave opvang ontheemden Oekraïne per 8 januari 2024

	Opgave 1-2-2024	Realisatie GOO	Verschil	Realisatie POO
VR Noord-en Oost Gld.	5.045	4.436	-609	931
VR Gelderland Midden	3.768	3.343	-425	Niet geregistreerd
VR Gelderland Zuid	3.471	3.304	-167	Niet geregistreerd
Gelderland	**12.284**	**11.083**	**-1.201**	

In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van de opgave en realisatie opvang ontheemden uit Oekraïne (GOO) van alle Gelderse gemeenten op peildatum 1 januari 2024.

5. Inzet PRT Gelderland in 2024-2025

Het provinciale plan van de PRT Gelderland en de onderliggende subregionale plannen die in bijlage 5 zijn opgenomen geven aan hoe de partijen in Gelderland nu en in de komende periode met elkaar en met het Rijk de asielopgave die aan Gelderland is toebedeeld, in samenhang met de huisvesting van statushouders en de opvang van ontheemden uit Oekraïne, (willen) realiseren, welke integrale aanpak de partijen hierin met elkaar voorstaan en welke voorzieningen en voorwaarden hiervoor nodig zijn.
Op onderdelen vraagt dit nog nadere uitwerking. Daarnaast zijn plannen alleen niet voldoende. Deze moeten ook worden uitgevoerd! Een doorvertaling van de subregionale plannen naar een concrete (en ook haalbare) realisatieplanning is nodig, zodat gericht gestuurd kan worden op voortgang, eventuele vertragingen en versnellingsmogelijkheden snel inzichtelijk worden gemaakt en hierover tijdig kan worden geëscaleerd naar het juiste bestuurlijke gremium.

De inzet van de PRT Gelderland in 2024 is hier dan ook primair op gericht. De focus ligt daarbij echter niet alleen op de korte termijn en de noodzaak en urgentie om snel en adequaat te voorzien in opvangplaatsen en tijdelijke, tussentijdse huisvestingsvoorzieningen, maar ook op versterking van de samenwerking, integrale aanpak en uitvoeringskracht om de ambities van de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen blijvend en duurzaam te kunnen realiseren. Enkele ontwikkelingen die hierop worden ingezet vanuit de Landelijke Regietafel Migratie & Integratie (LRT) en in 2024 hun beslag krijgen zijn hierin richtinggevend, zoals de actualisering van de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen (2020) en de versterking van de PRT's.

Met de inrichting van de bestuurlijke samenwerkingsstructuur van de PRT en de onderliggende 7 subregionale tafels is in Gelderland een bestuurlijke aanpak ingezet om de asielopgave, in samenhang met de opvang van ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van statushouders, integraal te benaderen en – vooruitlopend op de op handen zijnde wet- en regelgeving – meer sturing te geven aan de uitvoering van de Uitvoeringsagenda. De PRT en de subregionale tafels functioneren vooralsnog vooral als bestuurlijke 'aanjaag'- en afstemmingsgremia en beschikken zelf niet over de benodigde uitvoeringskracht. De daadwerkelijke realisatie van opvangplaatsen en huisvestingsoplossingen vindt plaats binnen de regio's en gemeenten, als onderdeel van regionale en lokale uitvoeringsprogramma's. Een sterke verbinding met andere (bestuurlijke) provinciale en (sub)regionale tafels (o.a. Sociaal Domein, Wonen, Onderwijs & Arbeidsmarkt) om knelpunten en vraagstukken op aanpalende terreinen goed te kunnen adresseren is dan ook essentieel.

In de voorstellen voor de verdere versterking van de PRT's, zoals die eind 2023 ook aan de LRT zijn voorgelegd, wordt naast de ondersteuning van de bestuurlijke samenwerking en afstemming dan ook met name ingezet op de versterking van de uitvoeringskracht van de regionale samenwerkingsverbanden en heldere bestuurlijke escalatielijnen in geval van dreigende opvangtekorten en een acute opvangbehoefte.

Wij willen hieraan in 2024 en 2025 verder invulling geven door de regionale samenwerkingsverbanden die zich in 2023 hebben gevormd (m.n. rondom de vluchtelingenspreiding zoals in het bestuurlijk afsprakenkader opvang ontheemden Oekraïne opgenomen) verder te versterken met expertise en capaciteit, sturingsinformatie en heldere mandaten. Zo zal het ontwikkelde PRT-Dashboard - in lijn met de ontwikkeling van een uniform landelijk en provinciaal dashboard - verder worden uitgebouwd en beschikbaar worden gesteld aan de samenwerkingsverbanden om adequaat te kunnen voorzien in actuele informatie t.b.v. het volgen van en sturen op de voortgang en realisatie van de opgaven. Daarnaast zal binnen de bestaande bestuurlijke

samenwerkingsstructuur in Gelderland een eenduidige bestuurlijke en operationele escalatielijn worden ingericht, zodat direct en adequaat kan worden gehandeld bij acute opvang- en huisvestingsverzoeken.

Vanuit de integrale aanpak van de opvang- en huisvestingsopgave zullen de knelpunten en vraagstukken op aanpalende beleidsterreinen, onder meer Sociaal Domein, Wonen, Energie en Onderwijs & Arbeidsmarkt, nadrukkelijker worden geadresseerd aan de verantwoordelijke bestuurlijke gremia en overlegstructuren binnen de eigen subregio, zodat deze meer adequaat en duurzaam kunnen worden opgepakt, bijvoorbeeld in de regionale afstemming van de woonzorgvisies en in de volkshuisvestingsprogramma's die vanaf 2026 door middel van de beoogde Wet versterking regie volkshuisvesting een verplichtend karakter kennen.

Landelijk wordt gewerkt aan een handreiking voor het 'uitruilen' van opvang en huisvesting en de mogelijke effecten hiervan op voorzieningen als onderwijs, zorg en sociale zekerheid, een juridisch kader voor de organisatie van tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO) en zijn door het COA uitgangspunten opgesteld voor kleinschalige opvanglocaties.
Vanuit initiatieven die al in Gelderland zijn opgestart willen wij hier in 2024 verder op inzetten en komen tot conceptontwikkeling en meerdere pilots van kleinschalige opvang, modellen voor regionale uitruilafspraken en 'best practices' (TGO), die vervolgens (breder) in Gelderland als ook daarbuiten kunnen worden toegepast.

Op 8 maart 2023 vond de startbijeenkomst plaats van de PRT-Gelderland, in aanwezigheid van de Staatssecretaris van J&V, met bestuurders van alle Gelderse gemeenten, GS en het COA.
Tijdens deze bijeenkomst is - vooruitlopend op de invoering van de Spreidingswet - de provinciale asielopgave per 1 januari 2024 gepresenteerd, verdeeld naar indicatieve opgaven voor elke Gelderse gemeente, en breed commitment en draagvlak gegenereerd voor zowel de opgave als de voorgestelde aanpak en werkwijze. Tevens is de nieuwe bestuurlijke samenwerkingsstructuur of 'governance' van de PRT-Gelderland toegelicht.
In vervolg op deze startbijeenkomst willen wij in de eerste helft van 2024 opnieuw een bijeenkomst organiseren met alle partijen. Naar verwachting zal dan ook een nieuw kabinet zijn geformeerd en zal de nieuwe staatssecretaris van J&V een vooruitblik kunnen geven op de koers die het nieuwe kabinet wil varen ten aanzien van asiel en migratie.

In deze bijeenkomst willen wij aan de hand van succesvolle projecten en kansrijke initiatieven hernieuwd commitment creëren voor het realiseren van de asielopgave, de opvang van ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van statushouders in Gelderland en de integrale aanpak die hierbij wordt gehanteerd.

6. Benodigde voorzieningen

Zowel de opvang van asielzoekers als ontheemden uit Oekraïne en ook de (tijdelijke) huisvesting en inburgering van statushouders leggen een beslag op bestaande lokale en regionale voorzieningen.
Het gaat hierbij in het bijzonder om onderwijsvoorzieningen binnen het primair en voortgezet onderwijs (in het bijzonder internationale schakelklassen (ISK)), zorgvoorzieningen zowel in de eerste lijn (huisartsen- en tandartsenzorg) als in de tweede lijn (jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg). Daarnaast is ook de beschikbaarheid van en aansluiting op nutsvoorzieningen essentieel. Zonder de beschikbaarheid van deze voorzieningen kan niet op verantwoorde wijze invulling worden gegeven aan opvang, huisvesting en integratie en inburgering.
Boven op deze benodigde voorzieningen geldt eveneens dat de opvang van asielzoekers en ontheemden en de (tijdelijke) huisvesting van statushouders gepaard gaat met de nodige extra ambtelijke inzet vanuit gemeenten, politie en handhaving en inzet vanuit lokaal of regionaal opererende organisaties in het maatschappelijk middenveld, zoals Vluchtelingenwerk, NIDOS en uitvoerende partnerorganisaties, woningcorporaties, welzijnsorganisaties en ook vrijwilligers. Dit laatste is veelal niet direct zichtbaar, maar is evenmin onontbeerlijk om invulling te kunnen geven aan de genoemde opgaven en taken.

In dit provinciaal plan worden drie soorten voorzieningen uitgelicht die in alle Gelderse subregio's een prangend knelpunt vormen en ook landelijk vragen om oplossingen.

Onderwijs
In enkele subregio's, waaronder De Achterhoek, worden relatief veel opvangplaatsen gerealiseerd voor AMV. Dit leidt, samen met de opvang van minderjarige ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van minderjarige statushouders, tot een extra druk op de bestaande onderwijsvoorzieningen in de regio, zowel in het primair als voortgezet onderwijs (m.n. ISK), als ook in het volwassenen–onderwijs, zeker in combinatie met een groeiend tekort aan (gekwalificeerde) leerkrachten (m.n. NT2), onderwijsondersteunend personeel en leslokalen.
De wachtlijsten voor taalonderwijs nemen hierdoor verder toe alsook de omvang van klassen, taalachterstanden en werkdruk in het onderwijs. In verschillende regio's zijn worden hierover al op regionaal niveau afspraken gemaakt met schoolbesturen, bijvoorbeeld over de uitbreiding van ISK, om hierop tijdig in te kunnen spelen en zorg te dragen voor tijdige bekostiging. Alternatieve vormen van onderwijs en dagbesteding zijn echter nodig vanwege een tekort aan gekwalificeerde leerkrachten, waarbij ook eisen vanuit leerplicht en onderwijsinspectie bijstelling behoeven en alternatieve bekostiging geregeld moet worden.

Zorg
Ook in Gelderland is sprake van een tekort aan huisartsen. Veel huisartsen–praktijken zitten overvol. Daar waar het COA op de opvanglocaties in beginsel voorziet in benodigde eerstelijnszorg, ervaren gemeenten en huisartsen–verenigingen in samenhang met de zorg die ontheemden uit Oekraïne vragen een toenemende druk. Het blijkt in veel gemeenten lastig om statushouders en Oekraïners in te schrijven in een huisartsenpraktijk.
Er zijn signalen dat dit eveneens geldt voor de tandheelkundige zorg.
De constatering is ook dat er sprake is van een cultuurverschil/verschil in verwachtingen tussen statushouders/vluchtelingen ten aanzien van de zorg in Nederland.
Daarnaast is sprake van een extra belasting van de tweedelijnszorg, in het bijzonder jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg, hetgeen zich manifesteert in lange wachtlijsten.
Mede hierdoor is er sprake van overlast op opvanglocaties als gevolg van

psychische problemen en drankgebruik, hetgeen ook weer leidt tot verhoogde inzet van beveiliging, politie en handhaving. Naast handreikingen hoe hiermee om te gaan is er echter dringend behoefte aan concrete oplossingen en meer capaciteit.
In Gelderland zijn er meerdere initiatieven gestart om signalen van overlast en psychosociale problematiek onder vluchtelingen tijdig en preventief op te pakken en zijn samenwerkingsafspraken met GGZ-instellingen gemaakt over de toenemende zorgvraag. Zo is in het Rijk van Nijmegen een veiligheidsoverleg ingericht met politie, COA en gemeenten (waaronder toezicht en handhaving) en is lokaal een experiment gestart voor de opvang van overlastgevende personen met diverse problematiek op een aparte vleugel in één van de opvanglocaties, waarbij een vorm van ambulante woonbegeleiding is ingekocht bij een regionale zorgpartner.
Bij opschaling naar de regio en andere regio's liggen een of meerdere aparte daarvoor ingerichte opvanglocaties meer voor de hand, gelet op de ernstige problematiek van een belangrijk deel van de doelgroep en zal ook naar een meer toereikende en bestendige bekostiging moeten worden gekeken.

Nutsvoorzieningen
Bij het realiseren van nieuwe opvanglocaties, en andere tijdelijke opvang- en huisvestingsvoorzieningen, zoals flexwoningen, is veelal een aansluiting nodig op het elektriciteitsnet, waterleiding en riolering. Met name het realiseren van een aansluiting op het elektriciteitsnet blijkt in veel gevallen problematisch, als gevolg van netcongestie.
Uit een recent congestiemanagementonderzoek van TenneT (oktober 2023) blijkt dat het bestaande tekort aan transportcapaciteit niet op korte termijn kan worden opgelost. Netbeheerder Liander kan daardoor voorlopig geen extra capaciteit meer toezeggen aan grootverbruikers.
Aansluitingen kunnen in samenspraak met de netbeheerder – onder voorwaarden – tot dusver nog wel binnen redelijke termijn worden gerealiseerd als er sprake is van kleinverbruikers, maar voor grotere aansluitingen geldt een lange wachttijd. Dit raakt daarmee ook aan de geplande realisatie of uitbreiding van (nieuwe) opvanglocaties en (flex)woningen. Gemeenten gaan hier in de realisatie van opvanglocaties en flexwoningen binnen de beperkte mogelijkheden die er zijn zo flexibel mogelijk mee om (o.a. inzet flexvermogen), maar zien zich veelal genoodzaakt om terug te vallen op het gebruik van niet-duurzame energiebronnen (dieselgeneratoren). Met een voorziene, nog te realiseren uitbreiding van de netcapaciteit in Gelderland (naar verwachting op z'n vroegst) vanaf 2027/2028 lijkt een structurele oplossing voor dit probleem voorlopig nog ver weg.

Voor de bovenstaande en andere voorzieningen geldt dat er in toenemende mate - in regionaal verband - afspraken moeten worden gemaakt tussen alle betrokken partijen als ook met het Rijk om hierin tot structurele en duurzame oplossingen te komen.

7. Voorwaarden

Naast beschikbaarheid van voorzieningen geldt dat ook de benodigde voorwaarden moeten zijn ingevuld waarmee gemeenten, provincie, COA en andere uitvoeringspartners in staat zijn om hun taken en opgaven adequaat uit te voeren. Uiteraard staat voorop dat er dringend behoefte blijft aan geschikte locaties voor het realiseren van reguliere opvangplekken en dat doorstroom en uitstroom naar meer structurele huisvesting kan plaatsvinden door een hoger een meer passend woningaanbod.
Gegeven de aanhoudende krapte op de woningmarkt, en in het bijzonder de sociale huursector die ook in Gelderland voelbaar is, de samenloop met opvang- en huisvestingsopgaven voor andere doelgroepen (o.a. arbeidsmigranten, spoedzoekers) en de beperkte ruimtelijke mogelijkheden en langdurige procedures om opvanglocaties en (tijdelijke) woonvoorzieningen te realiseren (b.v. in of nabij Natura2000 gebieden), is dit voorwaar geen sinecure.
Daarnaast geldt eveneens dat de bijbehorende voorzieningen beschikbaar dienen te zijn. Ook hier is sprake van krapte, zowel binnen de zorg, het onderwijs en andere relevante sectoren als in de beschikbaarheid van nutsvoorzieningen.

Met de invoering van de Spreidingswet wordt een juridisch kader gecreëerd voor een meer evenwichtige verdeling van de asielopgave over alle provincies en daarbinnen tussen regio's en gemeenten. De effecten hiervan zullen echter niet op korte termijn zichtbaar zijn en ook wordt de opgave niet minder groot.
Het vergt dan ook van alle partijen de nodige creativiteit, bestuurlijke wil, flexibiliteit, financiële middelen, capaciteit en doorzettingsvermogen om met elkaar te blijven werken aan zowel de acute opgave als aan meer structurele en integrale oplossingen op de langere termijn om te komen tot een duurzaam opvanglandschap.

Onderstaande voorwaarden ziet de PRT Gelderland hierin als essentieel. De oproep aan het Rijk als systeemverantwoordelijke partner is dan ook om hierin te voorzien en ruimte te geven aan partijen om samen – ook buiten bestaande kaders - innovatieve oplossingen te vinden, zich als een stabiele partner op te stellen, toekomstbestendige afspraken te maken en kaders en condities te creëren waarmee gemeentes het opvang- en huisvestingslandschap voor nieuwkomers, binnen de mogelijkheden die zij hebben, de komende decennia verder kunnen vormgeven.

Vereenvoudiging en maatwerk regelgeving en procedures
Bestaande regelgeving en procedures blijken in de praktijk regelmatig knellend en tijdrovend. Zo zijn gemeenten zelf verantwoordelijk voor de organisatie van onderwijs aan vluchtelingen. Wanneer wachtlijsten voor scholen langer dan 3 maanden worden is het wenselijk dat gemeenten en scholen een alternatief programma aan kunnen bieden aan kinderen met kwalitatief onderwijs of vormen van dagbesteding. Dagbesteding wordt echter niet bekostigd, dus levert ook een financieringsvraagstuk op bij gemeenten. Ook eisen die aan nieuwe opvanglocaties worden gesteld, planologische procedures en aanbestedings–procedures staan vaak een (snelle) realisatie van opvangplaatsen in de weg.
Het toepassen van meer maatwerk binnen bestaande regelgeving en ruimte en mogelijkheden om af te wijken van procedures, voorzien van een passende bekostiging vanuit het Rijk, is nodig.

Duurzame en eenvoudige financieringsregelingen
Het Rijk kent vanuit de verschillende ministeries meerdere financierings–regelingen waarop gemeenten aanspraak kunnen maken voor (een versnelling in) de realisatie van opvangplaatsen en in het bijzonder (tijdelijke) voorzieningen voor de huisvesting van statushouders, zoals de Hotel Accommodatie Regeling (HAR) en de Regeling Huisvesting Grote Gezinnen Vergunninghouders.
De financiering vanuit het Rijk is veelal kortdurend en beperkt beschikbaar.
Het realiseren van duurzame opvangplekken en het bevorderen van

mogelijkheden tot doorstroom en uitstroom van statushouders naar tijdelijke en meer permanente (innovatieve) vormen van huisvesting is een proces van jaren en vraagt daarmee ook om stabiele en langjarige financiering vanuit het Rijk. Daarnaast zijn de beschikbare budgetten vaak verkokerd en zijn de mogelijkheden om deze flexibel in te zetten beperkt, terwijl de samenhang van de verschillende opgaven veelal vraagt om een integrale benadering en daarmee ook om integrale bekostiging. Met het 'ontschotten' en 'stapelen' van de verschillende regelingen en daarbij behorende budgetten kan hieraan (meer) ruimte worden geboden.

Kleinschalige opvanglocaties
Meerdere gemeenten zijn terughoudend in het mogelijk maken van grootschalige asielvoorzieningen (AZC's), waarbij er veelal sprake is van een opvangcapaciteit van minimaal 300 opvangplaatsen. Vooral in kleine kernen ontbreekt het hiervoor naast draagvlak binnen de gemeenschap ook aan draagkracht en nabijgelegen voorzieningen. Kleinschalige vormen van opvang, waarbij wordt 'meegelift' op voorzieningen van grotere opvanglocaties in naburige gemeenten, kunnen helpen om draagvlak te vergroten en ook bijdrage aan een meer evenwichtige verdeling van opvangplaatsen zoals beoogd in de Spreidingswet. Daarnaast kunnen kleinschalige opvangvoorzieningen, in combinatie met lokale aanwezige voorzieningen (o.a. dorps- en buurthuizen) een bijdrage leveren aan het vergroten van de leefbaarheid en werkgelegenheid in kleine kernen. Hiermee ontstaat een 'wederkerigheid' waarin opvang en huisvesting ook voordelen biedt aan lokale gemeenschappen en ook bijdraagt aan een versnelde inburgering.

Koppelingen van statushouders aan de regio
Voor een vroegtijdige en succesvolle inburgering is het van belang dat kansrijke asielzoekers opgevangen worden in opvangvoorzieningen in de regio waar zij, nadat zij een verblijfsstatus hebben gekregen, ook kunnen gaan wonen en werken. De mogelijkheden voor asielzoekers om meer dan 24 weken per jaar te werken worden na de recente uitspraak van de Raad van State (*note: TK-Brief Uitspraak Raad van State over de 24-weken-eis, 29 november 2023*) verruimd, waarmee kansen ontstaan om asielzoekers meer gericht op te vangen in regio's waar behoefte is aan de kennis en vaardigheden die zij meebrengen of snel kunnen ontwikkelen. Uitstroom van statushouders buiten de sociale huursector kan daarmee ook meer binnen bereik komen, waardoor de sociale huurwoning–voorraad beter benut kan worden. Afspraken hierover tussen gemeenten en het COA die ook kunnen worden nagekomen zijn hierin essentieel.

Het uitblijven van koppelingen van statushouders aan gemeenten is een belangrijke oorzaak dat gemeenten hun taakstelling huisvesting statushouders in 2023 onvoldoende hebben kunnen realiseren. Ook worden regelmatig koppelingen tot stand gebracht die niet aansluiten op de beschikbare woningvoorraad. Door het uitblijven van koppelingen, dat weer het gevolg is van achterstanden bij de IND in de behandeling van asielprocedures, blijven statushouders onnodig lang in de asielopvang en neemt de druk op de bestaande opvangvoorzieningen verder toe.
Tussentijdse regionale doorstroomvoorzieningen, waarin statushouders in afwachting van toewijzing van een woning tijdelijk worden ondergebracht, bieden hierin mogelijk een oplossing. Er zijn echter nog veel onzekerheden over de duur van de bekostiging en de verantwoordelijkheden van gemeenten ten aanzien van de organisatie en bekostiging van zorg- en onderwijsvoorzieningen. Ook hierover zijn heldere afspraken nodig tussen Rijk, COA en gemeenten.

Meer ruimte voor organisatie asielopvang door gemeenten
Invoering van de Spreidingswet geeft een duidelijke taak aan gemeenten om voorzieningen voor asielopvang mogelijk te maken. Dit biedt niet alleen een dwingend juridisch kader voor gemeenten, maar biedt gemeenten ook mogelijkheden om hier zelf meer regie in te nemen en asielopvang als een structurele opgave – in samenhang met andere opvang- en huisvestingsopgaven - te kunnen inbedden in het eigen gemeentelijke beleid. Invoering van de Spreidingswet dient echter ook gepaard te gaan met structurele middelen voor

gemeenten om uitvoering aan deze taak te geven.
In meerdere gemeenten in Gelderland blijkt bovendien dat de realisatie van nieuwe opvanglocaties door of onder regie van het COA uiterst moeizaam en traag verloopt. Dit heeft een negatieve weerslag op de samenwerking tussen gemeenten en het COA en op de bereidheid van gemeenten om medewerking te verlenen aan het mogelijk maken van opvangvoorzieningen.
Een verruiming van mogelijkheden voor en vergoedingen aan gemeenten om zelf (mede) invulling te geven aan de organisatie van asielopvang, zoals nu binnen de tijdelijke gemeentelijke opvang gebeurt, ertoe bijdragen dat meer gemeenten hierin zelf initiatief nemen en nieuwe opvanglocaties sneller kunnen worden gerealiseerd.

Oekraïneopvang
Naast de bovenstaande voorwaarden die zich in het bijzonder richten op de realisatie van de asielopgave en het bevorderen van doorstroom en uitstroom naar tijdelijke en meer permanente vormen van huisvesting zijn er ook aanvullende voorwaarden nodig om blijvend te kunnen voorzien in de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Door de PRT zijn onlangs de nodige zorgen en knelpunten bij het Rijk onder de aandacht gebracht (*note: Brief PRT Gelderland aan Staatssecretaris J&V, 11 december 2023*) en is onder meer de oproep gedaan om de regelingen in de op handen zijnde Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne gelijk te schakelen met overeenkomstige regelingen in de Participatiewet en de Regeling eigen bijdrage Asielopvang (Reba).
Daarnaast vraagt de PRT aandacht voor erkenning en bekostiging door het Rijk van het Nijmeegse experiment opvang overlastgevende personen.
Hierin realiseren de gemeenten in de subregio samen een voorziening voor ontheemden met psychosociale problematiek en onbegrepen gedrag, voor wie opvang en begeleiding binnen een gemeentelijke opvanglocatie niet meer toereikend is.

In de onderliggende subregionale plannen (bijlage 5.1 t/m 5.7) zijn de bovenstaande en andere relevante voorwaarden nader uitgewerkt en op onderdelen voorzien van concrete voorstellen.

Bijlagen:

1. **Inrichting en samenstelling PRT Gelderland en subregionale overlegtafels**
2. **Gerealiseerde, geplande en voorgenomen realisatie asielopvangplaatsen per subregio en gemeente 2024-2026**
3. **(Voorlopige) realisatie taakstelling huisvesting statushouders Gelderse gemeenten 2023-I, 2023-II, 2024-I**
4. **Opgave en realisatie opvang ontheemden Oekraïne Gelderse gemeenten (8 januari 2024)**

Bijlage 1
Inrichting en samenstelling PRT en subregionaleoverlegtafels

Onder de PRT Gelderland ressorteren zeven subregionale overlegtafels. Aan deze subregionale tafels maken de bestuurlijke vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten afspraken over de realisatie van de taakstellingen huisvesting statushouders en opvang asielzoekers (en vanaf de invoering van de Tijdelijke wet OEK ook afspraken over de opvang van ontheemden uit Oekraïne). De voorzitters van deze subregionale tafels nemen deel aan de PRT.

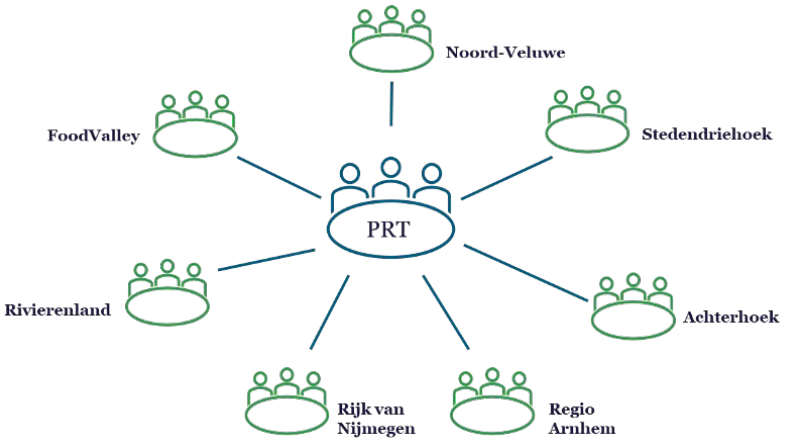

Samenstelling PRT Gelderland
- cvdK als Rijksorgaan, voorzitter PRT (wnd. cvdK Henri Lenferink)
- voorzitter subregionale overlegtafel Achterhoek (bgm. Joris Bengevoord, Winterswijk)
- voorzitter subregionale overlegtafel Arnhem e.o. (bgm. Carol van Eert, Rheden)
- voorzitter subregionale overleg tafel Food Valley (bgm. René Verhulst, Ede)
- voorzitter subregionale overlegtafel Noord-Veluwe (wnd. bgm. Jeroen Joon, Harderwijk)
- voorzitter subregionale overlegtafel Rijk van Nijmegen (bgm. Hubert Bruls, Nijmegen)
- voorzitter subregionale overlegtafel Rivierenland (bgm. Gerdo van Grootheest, Culemborg)
- voorzitter subregionale overlegtafel Stedendriehoek (bgm. Ton Heerts, Apeldoorn, weth. Rick Verschure, Zutphen)
- gedeputeerde Wonen (ged. Dirk Vreugdenhil, provincie Gelderland)
- vertegenwoordiger College van Bestuur COA (dhr. Joeri Kapteijns)
- ambtelijk vertegenwoordiger rijksoverheid (DG Carsten Herstel)

De PRT Gelderland wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris vanuit het kabinet van de cvdK en twee ambtelijke ondersteuners, die vanuit de PRT de rol van verbindingsofficier en aanjager hebben naar de subregio's.

Samenstelling subregionale overlegtafels
- burgemeester van een gemeente (in de meeste gevallen) met een AZC (voorzitter)
- maximaal twee leden van B&W per deelnemende gemeente
- gedeputeerde Wonen (of ambtelijk vertegenwoordiger provincie)
- projectleider/procesregisseur/ambtelijk trekker subregio
- vertegenwoordiger COA
- ambtelijk ondersteuner PRT (vanuit rol cvdK als Rijksorgaan)

Optioneel:
- ambtelijk vertegenwoordiger Rijksoverheid (agendalid)
- bestuurder regionale woningcorporatie (agendalid)
- vertegenwoordiger regionale politie-eenheid (agendalid)
- vertegenwoordiger veiligheidsregio (agendalid)
- vertegenwoordiger jeugdbescherming vluchtelingen (agendalid)

Bijlage 2
Gerealiseerde, geplande en voorgenomen realisatie asielopvangplaatsen per subregio en gemeente 2024-2026

Gelderland totaal

Geplande realisatie asielopgave 2024 - 2026

Subregio	Opgave	Q4 2023	Q1 2024	Reg	NO	TGO	AMV 2024	Verschil 2024	Q1 2025	AMV 2025	Verschil 2025	Q1 2026	AMV 2026	Verschil 2026
Achterhoek	1,079	590	1,154	888	266	0	270	75	1,387	190	108	1,287	190	8
Food Valley	989	1,132	1,132	850	172	110	50	143	550	0	-622	850	0	-322
Noord-Veluwe	679	900	900	847	53	0	153	221	900	153	95	900	153	95
Regio Arnhem	1,551	2,567	2,567	1,084	1,483	0	222	1,016	678	131	-1,159	70	70	-1,767
Rijk van Nijmegen	1,144	2,630	3,030	820	1,010	1,200	160	1,886	1,027	107	-328	1,046	126	-309
Rivierenland	903	114	114	0	114	0	0	-789	98	0	-971	598	0	-471
Stedendriehoek	1,245	1,341	1,341	1,040	301	0	140	96	1,140	0	-335	1,340	0	-135
Provincie Gelderland	**7,590**	**9,274**	**10,238**	**5,529**	**3,399**	**1,310**	**995**	**2,648**	**5,780**	**581**	**-3,212**	**6,091**	**539**	**-2,901**

Geplande realisatie asielopvang 2024-2026

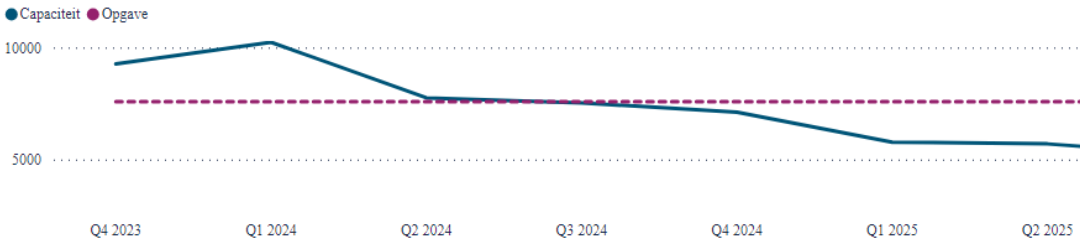

Geplande realisatie asielopgave 2024 - 2026

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1 2024	Reg	NO	TGO	AMV 2024	Verschil 2024	Q1 2025	AMV 2025	Verschil 2025	Q1 2026	AMV 2026	Verschil 2026
Aalten	97	0	0	0	0	0	0	-97	97	0	-18	97	0	-18
Berkelland	158	44	94	44	50	0	94	-64	158	130	-29	158	130	-29
Bronckhorst	130	70	130	60	70	0	130	0	60	60	-94	60	60	-94
Doetinchem	211	0	100	0	100	0	0	-111	100	0	-149	0	0	-249
Montferland	131	0	200	200	0	0	0	69	200	0	45	200	0	45
Oost Gelre	106	46	200	154	46	0	46	94	200	0	74	200	0	74
Oude IJsselstreek	142	0	0	0	0	0	0	-142	142	0	-26	142	0	-26
Winterswijk	105	430	430	430	0	0	0	325	430	0	306	430	0	306
Achterhoek	**1,079**	**590**	**1,154**	**888**	**266**	**0**	**270**	**75**	**1,387**	**190**	**108**	**1,287**	**190**	**8**

Geplande realisatie asielopgave 2024 - 2026

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1 2024	Reg	NO	TGO	AMV 2024	Verschil 2024	Q1 2025	AMV 2025	Verschil 2025	Q1 2026	AMV 2026	Verschil 2026
Barneveld	218	0	0	0	0	0	0	-218	0	0	-258	300	0	42
Ede	432	310	310	200	0	110	0	-122	200	0	-311	200	0	-311
Nijkerk	159	0	0	0	0	0	0	-159	0	0	-189	0	0	-189
Scherpenzeel	37	0	0	0	0	0	0	-37	0	0	-44	0	0	-44
Wageningen	144	822	822	650	172	0	50	678	350	0	180	350	0	180
Food Valley	**989**	**1,132**	**1,132**	**850**	**172**	**110**	**50**	**143**	**550**	**0**	**-622**	**850**	**0**	**-322**

Geplande realisatie asielopgave 2024 - 2026

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1 2024	Reg	NO	TGO	AMV 2024	Verschil 2024	Q1 2025	AMV 2025	Verschil 2025	Q1 2026	AMV 2026	Verschil 2026
Elburg	85	0	0	0	0	0	0	-85	0	0	-101	0	0	-101
Ermelo	98	0	0	0	0	0	0	-98	0	0	-116	0	0	-116
Harderwijk	176	800	800	747	53	0	53	624	800	53	592	800	53	592
Hattem	44	0	0	0	0	0	0	-44	0	0	-52	0	0	-52
Nunspeet	101	100	100	100	0	0	100	-1	100	100	-20	100	100	-20
Oldebroek	86	0	0	0	0	0	0	-86	0	0	-102	0	0	-102
Putten	88	0	0	0	0	0	0	-88	0	0	-105	0	0	-105
Noord-Veluwe	**679**	**900**	**900**	**847**	**53**	**0**	**153**	**221**	**900**	**153**	**95**	**900**	**153**	**95**

Geplande realisatie asielopgave 2024 - 2026

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1 2024	Reg	NO	TGO	AMV 2024	Verschil 2024	Q1 2025	AMV 2025	Verschil 2025	Q1 2026	AMV 2026	Verschil 2026
Arnhem	589	1,951	1,951	843	1,108	0	161	1,362	437	70	-261	70	70	-628
Doesburg	40	0	0	0	0	0	0	-40	0	0	-47	0	0	-47
Duiven	90	270	270	0	270	0	0	180	0	0	-106	0	0	-106
Lingewaard	169	0	0	0	0	0	0	-169	0	0	-200	0	0	-200
Overbetuwe	174	0	0	0	0	0	0	-174	0	0	-206	0	0	-206
Renkum	113	100	100	100	0	0	0	-13	100	0	-34	0	0	-134
Rheden	156	141	141	141	0	0	61	-15	141	61	-44	0	0	-185
Rozendaal	6	0	0	0	0	0	0	-6	0	0	-7	0	0	-7
Westervoort	54	0	0	0	0	0	0	-54	0	0	-64	0	0	-64
Zevenaar	161	105	105	0	105	0	0	-56	0	0	-190	0	0	-190
Regio Arnhem	**1,551**	**2,567**	**2,567**	**1,084**	**1,483**	**0**	**222**	**1,016**	**678**	**131**	**-1,159**	**70**	**70**	**-1,767**

Geplande realisatie asielopgave 2024 - 2026

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1 2024	Reg	NO	TGO	AMV 2024	Verschil 2024	Q1 2025	AMV 2025	Verschil 2025	Q1 2026	AMV 2026	Verschil 2026
Berg en Dal	126	110	110	0	110	0	110	-16	107	107	-42	126	126	-23
Beuningen	94	0	0	0	0	0	0	-94	0	0	-112	0	0	-112
Druten	69	0	100	0	100	0	0	31	100	0	18	100	0	18
Heumen	62	800	800	0	800	0	50	738	0	0	-73	0	0	-73
Nijmegen	644	1,720	1,720	520	0	1,200	0	1,076	520	0	-243	520	0	-243
Wijchen	149	0	300	300	0	0	0	151	300	0	124	300	0	124
Rijk van Nijmegen	**1,144**	**2,630**	**3,030**	**820**	**1,010**	**1,200**	**160**	**1,886**	**1,027**	**107**	**-328**	**1,046**	**126**	**-309**

Geplande realisatie asielopgave 2024 - 2026

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1 2024	Reg	NO	TGO	AMV 2024	Verschil 2024	Q1 2025	AMV 2025	Verschil 2025	Q1 2026	AMV 2026	Verschil 2026
Buren	98	0	0	0	0	0	0	-98	98	0	-18	98	0	-18
Culemborg	106	0	0	0	0	0	0	-106	0	0	-125	300	0	175
Maasdriel	92	0	0	0	0	0	0	-92	0	0	-109	92	0	-17
Neder-Betuwe	90	0	0	0	0	0	0	-90	0	0	-107	0	0	-107
Tiel	152	114	114	0	114	0	0	-38	0	0	-180	0	0	-180
West Betuwe	187	0	0	0	0	0	0	-187	0	0	-221	0	0	-221
West Maas en Waal	71	0	0	0	0	0	0	-71	0	0	-84	0	0	-84
Zaltbommel	108	0	0	0	0	0	0	-108	0	0	-128	108	0	-20
Rivierenland	**903**	**114**	**114**	**0**	**114**	**0**	**0**	**-789**	**98**	**0**	**-971**	**598**	**0**	**-471**

Geplande realisatie asielopgave 2024 - 2026

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1 2024	Reg	NO	TGO	AMV 2024	Verschil 2024	Q1 2025	AMV 2025	Verschil 2025	Q1 2026	AMV 2026	Verschil 2026
Apeldoorn	596	536	536	300	236	0	75	-60	400	0	-306	600	0	-106
Brummen	75	0	0	0	0	0	0	-75	0	0	-89	0	0	-89
Epe	120	0	0	0	0	0	0	-120	0	0	-142	0	0	-142
Heerde	68	0	0	0	0	0	0	-68	0	0	-81	0	0	-81
Lochem	123	65	65	0	65	0	65	-58	0	0	-145	0	0	-145
Voorst	90	0	0	0	0	0	0	-90	0	0	-106	0	0	-106
Zutphen	174	740	740	740	0	0	0	566	740	0	534	740	0	534
Stedendriehoek	**1,245**	**1,341**	**1,341**	**1,040**	**301**	**0**	**140**	**96**	**1,140**	**0**	**-335**	**1,340**	**0**	**-135**

Bijlage 3
Realisatie taakstelling huisvesting statushouders Gelderse gemeenten 2023-I, 2023-II, 2024-I

Gelderland totaal

Overzicht Statushouders

Subregio	Eindstand 2022-II	Taakstelling 2023-I	Realisatie 2023-I	Eindstand 2023-I	Taakstelling 2023-II	Realisatie 2023-II	Eindstand 2023-II	Taakstelling 2024-I
Achterhoek	-125	364	220	32	302	277	57	319
Food Valley	-76	331	235	20	275	217	78	294
Noord-Veluwe	-16	229	118	99	191	189	101	203
Regio Arnhem	21	521	370	172	432	358	246	458
Rijk van Nijmegen	-13	383	267	121	319	317	123	339
Rivierenland	-72	304	229	28	252	244	36	270
Stedendriehoek	-35	416	347	47	345	245	147	368
Provincie Gelderland	**-316**	**2,548**	**1,786**	**519**	**2,116**	**1,847**	**788**	**2,251**

Overzicht Statushouders - Achterhoek

Gemeente	Eindstand 2022-II	Taakstelling 2023-I	Realisatie 2023-I	Eindstand 2023-I	Taakstelling 2023-II	Realisatie 2023-II	Eindstand 2023-II	Taakstelling 2024-I
Aalten	-21	33	8	4	27	21	10	29
Berkelland	-1	53	30	22	44	41	25	46
Bronckhorst	-16	44	32	-4	36	24	8	38
Doetinchem	1	71	62	22	59	67	14	62
Montferland	-16	44	19	10	37	14	33	39
Oost Gelre	-36	36	14	-14	30	43	-27	32
Oude IJsselstreek	-25	48	24	-1	40	25	14	42
Winterswijk	-11	35	31	-7	29	42	-20	31
Achterhoek	**-125**	**364**	**220**	**32**	**302**	**277**	**57**	**319**

Overzicht Statushouders - Food Valley

Gemeente	Eindstand 2022-II	Taakstelling 2023-I	Realisatie 2023-I	Eindstand 2023-I	Taakstelling 2023-II	Realisatie 2023-II	Eindstand 2023-II	Taakstelling 2024-I
Barneveld	-18	73	57	-2	61	54	5	65
Ede	-20	144	109	15	119	82	52	128
Nijkerk	-14	53	24	15	44	37	22	47
Scherpenzeel	-13	13	9	-9	11	3	-1	11
Wageningen	-11	48	36	1	40	41	0	43
Food Valley	**-76**	**331**	**235**	**20**	**275**	**217**	**78**	**294**

Overzicht Statushouders - Noord-Veluwe

Gemeente	Eindstand 2022-II	Taakstelling 2023-I	Realisatie 2023-I	Eindstand 2023-I	Taakstelling 2023-II	Realisatie 2023-II	Eindstand 2023-II	Taakstelling 2024-I
Elburg	-10	29	12	7	24	19	12	26
Ermelo	2	33	23	12	28	41	-1	29
Harderwijk	-9	59	34	16	49	44	21	52
Hattem	-3	15	9	3	13	9	7	14
Nunspeet	14	34	26	22	28	37	13	30
Oldebroek	-1	29	5	23	24	4	43	26
Putten	-9	30	9	16	25	35	6	26
Noord-Veluwe	**-16**	**229**	**118**	**99**	**191**	**189**	**101**	**203**

Overzicht Statushouders - Regio Arnhem

Gemeente	Eindstand 2022-II	Taakstelling 2023-I	Realisatie 2023-I	Eindstand 2023-I	Taakstelling 2023-II	Realisatie 2023-II	Eindstand 2023-II	Taakstelling 2024-I
Arnhem	-17	197	134	46	163	130	79	173
Overbetuwe	10	58	28	40	48	55	33	51
Lingewaard	15	57	30	42	47	56	33	50
Zevenaar	3	54	51	6	45	34	17	48
Rheden	8	52	27	33	44	18	59	46
Renkum	-1	38	59	-22	32	7	3	33
Duiven	3	30	22	11	25	21	15	27
Westervoort	-2	18	14	2	15	21	-4	16
Doesburg	5	14	5	14	11	14	11	12
Rozendaal	-3	3	0	0	2	2	0	2
Regio Arnhem	**21**	**521**	**370**	**172**	**432**	**358**	**246**	**458**

Overzicht Statushouders - Rijk van Nijmegen

Gemeente	Eindstand 2022-II	Taakstelling 2023-I	Realisatie 2023-I	Eindstand 2023-I	Taakstelling 2023-II	Realisatie 2023-II	Eindstand 2023-II	Taakstelling 2024-I
Berg en Dal	-9	42	29	10	35	33	12	37
Beuningen	-7	32	23	2	27	21	8	28
Druten	-2	23	22	-1	20	11	8	21
Heumen	-3	21	11	15	18	23	10	18
Nijmegen	19	215	127	111	178	189	100	191
Wijchen	-11	50	55	-16	41	40	-15	44
Rijk van Nijmegen	**-13**	**383**	**267**	**121**	**319**	**317**	**123**	**339**

Overzicht Statushouders - Rivierenland

Gemeente	Eindstand 2022-II	Taakstelling 2023-I	Realisatie 2023-I	Eindstand 2023-I	Taakstelling 2023-II	Realisatie 2023-II	Eindstand 2023-II	Taakstelling 2024-I
Buren	-12	33	23	7	27	17	17	29
Culemborg	-2	36	39	4	30	36	-2	32
Maasdriel	1	31	15	19	26	9	36	28
Neder-Betuwe	-24	30	13	-7	25	19	-1	27
Tiel	-21	51	41	-11	42	39	-8	45
West Betuwe	0	63	46	17	52	80	-11	56
West Maas en Waal	-6	24	35	-17	20	21	-18	21
Zaltbommel	-8	36	17	16	30	23	23	32
Rivierenland	**-72**	**304**	**229**	**28**	**252**	**244**	**36**	**270**

Overzicht Statushouders - Stedendriehoek

Gemeente	Eindstand 2022-II	Taakstelling 2023-I	Realisatie 2023-I	Eindstand 2023-I	Taakstelling 2023-II	Realisatie 2023-II	Eindstand 2023-II	Taakstelling 2024-I
Apeldoorn	-54	199	160	-15	165	107	43	175
Brummen	7	25	18	14	21	28	7	23
Epe	16	40	46	10	33	17	26	35
Heerde	-3	23	18	2	19	9	12	21
Lochem	-2	41	28	11	34	15	30	36
Voorst	-13	30	16	1	25	19	7	27
Zutphen	14	58	61	24	48	50	22	51
Stedendriehoek	**-35**	**416**	**347**	**47**	**345**	**245**	**147**	**368**

Bijlage 4
(Geplande) realisatie opvang ontheemden Oekraïne Gelderse gemeente (8 januari 2024)

Gelderland totaal

Geplande realisatie Oekraïneopvang 2024 - 2026

Subregio	Opgave	Q4 2023	Q1-2024	Verschil 2024	Q1-2025	Verschil 2025	Q1-2026	Verschil 2026
Achterhoek	1,813	1,521	1,521	-292	172	-1,641	0	-1,813
Food Valley	1,434	1,191	1,268	-166	408	-1,026	37	-1,397
Noord-Veluwe	1,141	866	866	-275	349	-792	48	-1,093
Regio Arnhem	2,334	2,152	2,152	-182	579	-1,755	358	-1,976
Rijk van Nijmegen	1,940	1,782	1,782	-158	722	-1,218	45	-1,895
Rivierenland	1,531	1,522	1,562	31	294	-1,237	221	-1,310
Stedendriehoek	2,091	2,049	2,049	-42	155	-1,936	60	-2,031
Provincie Gelderland	**12,284**	**11,083**	**11,200**	**-1,084**	**2,679**	**-9,605**	**769**	**-11,515**

Geplande realisatie Oekraïneopvang 2024 - 2026

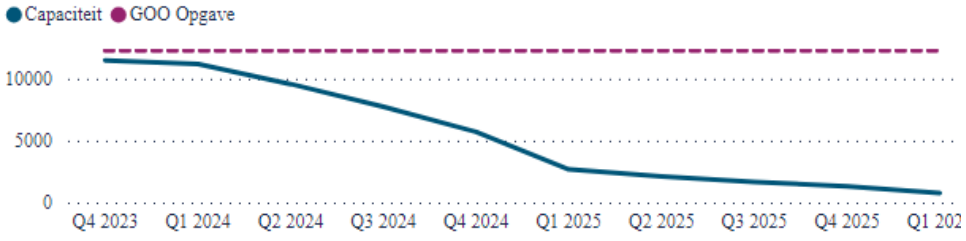

Geplande realisatie Oekraïneopvang 2024 - 2026 - Achterhoek

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1-2024	Verschil 2024	Q1-2025	Verschil 2025	Q1-2026	Verschil 2026
Aalten	164	71	71	-93	20	-144	0	-164
Berkelland	265	273	273	8	0	-265	0	-265
Bronckhorst	218	202	202	-16	0	-218	0	-218
Doetinchem	354	306	306	-48	0	-354	0	-354
Montferland	220	243	243	23	67	-153	0	-220
Oost Gelre	179	126	126	-53	0	-179	0	-179
Oude IJsselstreek	238	125	125	-113	85	-153	0	-238
Winterswijk	176	175	175	-1	0	-176	0	-176
Achterhoek	**1,813**	**1,521**	**1,521**	**-292**	**172**	**-1,641**	**0**	**-1,813**

Geplande realisatie Oekraïneopvang 2024 - 2026 - Food Valley

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1-2024	Verschil 2024	Q1-2025	Verschil 2025	Q1-2026	Verschil 2026
Barneveld	312	297	297	-15	66	-246	0	-312
Ede	578	450	450	-128	0	-578	0	-578
Nijkerk	239	240	240	1	240	1	0	-239
Scherpenzeel	86	32	72	-14	40	-46	0	-86
Wageningen	219	172	209	-10	62	-157	37	-182
Food Valley	**1,434**	**1,191**	**1,268**	**-166**	**408**	**-1,026**	**37**	**-1,397**

Geplande realisatie Oekraïneopvang 2024 - 2026 - Noord-Veluwe

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1-2024	Verschil 2024	Q1-2025	Verschil 2025	Q1-2026	Verschil 2026
Elburg	143	163	163	20	116	-27	48	-95
Ermelo	165	168	168	3	0	-165	0	-165
Harderwijk	295	69	69	-226	0	-295	0	-295
Hattem	74	45	45	-29	0	-74	0	-74
Nunspeet	170	188	188	18	0	-170	0	-170
Oldebroek	145	100	100	-45	100	-45	0	-145
Putten	149	133	133	-16	133	-16	0	-149
Noord-Veluwe	**1,141**	**866**	**866**	**-275**	**349**	**-792**	**48**	**-1,093**

Geplande realisatie asielopgave 2024 - 2026

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1 2024	Reg	NO	TGO	AMV 2024	Verschil 2024	Q1 2025	AMV 2025	Verschil 2025	Q1 2026	AMV 2026	Verschil 2026
Arnhem	589	1,951	1,951	843	1,108	0	161	1,362	437	70	-261	70	70	-628
Doesburg	40	0	0	0	0	0	0	-40	0	0	-47	0	0	-47
Duiven	90	270	270	0	270	0	0	180	0	0	-106	0	0	-106
Lingewaard	169	0	0	0	0	0	0	-169	0	0	-200	0	0	-200
Overbetuwe	174	0	0	0	0	0	0	-174	0	0	-206	0	0	-206
Renkum	113	100	100	100	0	0	0	-13	100	0	-34	0	0	-134
Rheden	156	141	141	141	0	0	61	-15	141	61	-44	0	0	-185
Rozendaal	6	0	0	0	0	0	0	-6	0	0	-7	0	0	-7
Westervoort	54	0	0	0	0	0	0	-54	0	0	-64	0	0	-64
Zevenaar	161	105	105	0	105	0	0	-56	0	0	-190	0	0	-190
Regio Arnhem	**1,551**	**2,567**	**2,567**	**1,084**	**1,483**	**0**	**222**	**1,016**	**678**	**131**	**-1,159**	**70**	**70**	**-1,767**

Geplande realisatie Oekraïneopvang 2024 - 2026 - Rijk van Nijmegen

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1-2024	Verschil 2024	Q1-2025	Verschil 2025	Q1-2026	Verschil 2026
Berg en Dal	213	308	308	95	45	-168	45	-168
Beuningen	160	234	234	74	0	-160	0	-160
Druten	117	140	140	23	0	-117	0	-117
Heumen	105	99	99	-6	99	-6	0	-105
Nijmegen	1,093	781	781	-312	358	-735	0	-1,093
Wijchen	252	220	220	-32	220	-32	0	-252
Rijk van Nijmegen	**1,940**	**1,782**	**1,782**	**-158**	**722**	**-1,218**	**45**	**-1,895**

Geplande realisatie Oekraïneopvang 2024 - 2026 - Rivierenland

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1-2024	Verschil 2024	Q1-2025	Verschil 2025	Q1-2026	Verschil 2026
Buren	166	192	192	26	0	-166	0	-166
Culemborg	179	0	0	-179	0	-179	0	-179
Maasdriel	156	338	338	182	0	-156	0	-156
Neder-Betuwe	153	189	229	76	164	11	164	11
Tiel	258	240	240	-18	0	-258	0	-258
West Betuwe	317	404	404	87	130	-187	57	-260
West Maas en Waal	120	55	55	-65	0	-120	0	-120
Zaltbommel	183	104	104	-79	0	-183	0	-183
Rivierenland	**1,531**	**1,522**	**1,562**	**31**	**294**	**-1,237**	**221**	**-1,310**

Geplande realisatie Oekraïneopvang 2024 - 2026 - Stedendriehoek

Gemeente	Opgave	Q4 2023	Q1-2024	Verschil 2024	Q1-2025	Verschil 2025	Q1-2026	Verschil 2026
Apeldoorn	1,000	1,187	1,187	187	0	-1,000	0	-1,000
Brummen	126	83	83	-43	83	-43	60	-66
Epe	201	180	180	-21	0	-201	0	-201
Heerde	115	165	165	50	0	-115	0	-115
Lochem	206	217	217	11	0	-206	0	-206
Voorst	151	110	110	-41	72	-79	0	-151
Zutphen	292	107	107	-185	0	-292	0	-292
Stedendriehoek	**2,091**	**2,049**	**2,049**	**-42**	**155**	**-1,936**	**60**	**-2,031**

Provincie Gelderland
Markt 11
6811 CG Arnhem
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl

24 200 102

Aan de leden

Datum
30 januari 2024

Ons kenmerk
U202400041
Lbr. 24/003

Telefoon
070 373 8393

Bijlage(n)
1

Onderwerp
Spreidingswet en Oekraïne-opvang

Geachte leden van college en gemeenteraad,

De VNG-inzet blijft erop gericht dat we uit de opvangcrisis komen en blijven. Er wordt een groot beroep gedaan op de inzet van gemeenten voor de opvang van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne en voor de huisvesting van statushouders. In deze ledenbrief informeren we u over de laatste stand van zaken, wat u de komende periode kunt verwachten en wat de inzet van de VNG is, zoals wij die richting het kabinet (onder andere aan de Landelijke Regietafel Asiel en Migratie) naar voren brengen.

Spreidingswet, provinciale regietafels en opvang van asielzoekers
Recent heeft de Eerste Kamer ingestemd met de invoering van de ‘Wet gemeentelijke taken mogelijk maken asielopvangvoorzieningen’, ook wel de spreidingswet genoemd. Het standpunt van de VNG over deze wet is meerdere keren met de achterban besproken - o.a. in de Algemene Ledenvergadering medio 2023, waar een resolutie is aangenomen - maar ook bij de totstandkoming van de consultatiereactie van de VNG op het wetsvoorstel. We roepen gemeenten dan ook op de invoering van de spreidingswet gezamenlijk ter hand te nemen, zodat we samen met landelijke en lokale ketenpartners de opvang van asielzoekers goed organiseren.

Uiterlijk 1 februari 2024 wordt de capaciteitsraming voor de eerste cyclus van twee jaar gepubliceerd. De capaciteitsraming wordt verdeeld naar gemeenten op basis van inwoneraantal met een correctie voor de sociaal-economische status (“SES-WOA-score"). Het ministerie van JenV

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

stuurt elke provincie en gemeente een dezer dagen een brief met informatie over de capaciteitsraming, de provinciale opgave en de indicatieve verdeling per gemeente.

Omstreeks 1 februari wordt ook de wet en de bijbehorende lagere wet- en regelgeving gepubliceerd. De lagere wet- en regelgeving gaat onder meer in op de specifieke uitkering voor gemeenten en de eventuele exploitatie van opvanglocaties door gemeenten. De VNG blijft hierover in gesprek met het kabinet om ervoor te zorgen dat deze regelingen uitvoerbaar zijn en de kosten die gemeenten hiervoor maken worden vergoed.

Gemeenten worden gevraagd om aan hun eigen provinciale regietafel (PRT) te bespreken hoe de gezamenlijke opgave wordt ingevuld. Hier wordt onderling beslist welke gemeenten opvang gaan leveren en met hoeveel plekken. Hierbij is het mogelijk de totale opgave rond opvang van vluchtelingen (dus ook Oekraïense ontheemden) en de huisvesting van statushouders in samenhang te bezien. De PRT wordt gecoördineerd door de Commissaris van de Koning in diens rol als Rijksorgaan. Uiterlijk 1 november 2024 wordt bij de staatssecretaris aangegeven welke gemeenten hoeveel plekken gaan realiseren.

Uiterlijk op 31 december 2024 neemt de staatssecretaris een verdeelbesluit waarin de staatssecretaris eventueel gemeenten kan aanwijzen als blijkt dat op basis van het provinciaal plan onvoldoende plekken worden gerealiseerd. Wanneer dat niet binnen 6 maanden wordt gerealiseerd, kan de minister in het kader van ‘indeplaatsstelling’ overgaan tot het overnemen van deze taak. Na 2 jaar start de cyclus weer opnieuw.

De VNG blijft aandacht vragen voor een zorgvuldige implementatie van de spreidingswet. Het is, met het oog op een soepele landing in de samenleving en behoud van draagvlak, essentieel dat de financiële, beleidsmatige en organisatorische randvoorwaarden over de gehele linie van opvang tot en met integratie ook structureel op orde worden gebracht. Soms staan regels gemeenten in de weg om goed uitvoering te kunnen geven aan de spreidingswet. De VNG vraagt flexibiliteit, ruimte en voldoende middelen op diverse domeinen (werk, ruimtelijke ordening, onderwijs, inburgering, veiligheid etc.) om versnelling van opvang, huisvesting van statushouders en integratie te bevorderen.

De VNG organiseert regelmatig (ook samen met deskundigen van rijk en ketenpartners) digitale informatiebijeenkomsten voor gemeenten en beantwoordt vragen van leden via de helpdesk (070-3738393 of helpdeskvluchtelingen@vng.nl) en het besloten VNG-forum. Op het forum Asiel en Integratie kunt u hier de informatie van de recente bijeenkomst rond de spreidingswet terugvinden. In een presentatie heeft de VNG uiteengezet hoe de spreidingswet werkt. U kunt de presentatie teruglezen op onze website.

Opvang van ontheemden uit Oekraïne

1. Tijdelijke wet en Bekostigingsregeling

Zoals in de vorige ledenbrief al werd vermeld, is de “Tijdelijke wet opvang Oekraïne” niet per 1 januari 2024 in werking getreden. Deze wet, die onder meer inzage in de polisadministratie mogelijk maakt en de verantwoordelijkheden belegt bij het college van B en W, wordt naar verwachting op 12 februari behandeld in de Tweede Kamer. De VNG heeft geen zicht op het verdere parlementaire proces. Totdat de Tijdelijke wet in werking treedt, blijft het staatsnoodrecht (de Wet verplaatsing bevolking) de basis voor de opvangtaak waarvoor burgemeesters verantwoordelijk zijn.

Wel is vanaf 1 januari 2024 de ‘Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen’ van kracht.[1] Deze regeling is gericht op de bekostiging van het uitvoeren van de *operationele coördinatie* van de (eerste) opvang van vluchtelingen uit Oekraïne door regionale samenwerkingsverbanden onder verantwoordelijkheid van de colleges van B&W. Hier vindt u meer informatie over de regeling, de aanvraag en de deadlines.

Totdat de Tijdelijke wet in werking treedt, is het Veiligheidsberaad op basis van bestuurlijke afspraken met het rijk verantwoordelijk voor de coördinatie van de Oekraïne-opvang. Om deze reden neemt de voorzitter van het Veiligheidsberaad (VB) tot die tijd deel aan de Landelijke Regietafel Asiel en Migratie (LRT); VNG en VB werken hierin uiteraard nauw samen. Na inwerkingtreding van de Tijdelijke wet verschuift de ondersteunende rol rond de opvang naar de PRT’s. In meerdere provincies maakt de opvang van ontheemden uit Oekraïne nu al onderdeel uit van het gesprek aan de PRT. Met het oog op een integrale benadering van de verschillende doelgroepen, wordt geëvalueerd of verschillende verdeelsleutels op termijn beter op elkaar kunnen worden aangesloten.

2. Langere termijn

In Europees verband is de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) van kracht. Hierdoor hebben Oekraïners het recht op tijdelijke bescherming in de Europese Unie en daarmee recht op opvang (of huisvesting), om te werken, toegang tot zorg en onderwijs. Op dit moment is bekend dat de RTB tot maart 2025 loopt. De VNG heeft het rijk gevraagd om duidelijkheid te geven over wat er na maart 2025 gaat gebeuren.

Veel opvang is nu opgezet vanuit een crisissituatie en bedoeld als tijdelijke oplossing. Het Clingendael Instituut maakt de inschatting dat er een gerede kans is dat een groot deel van de ontheemden de komende jaren nog niet terug wil of kan. Gemeenten hebben zorgen over het

[1] Dit is *niet* de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO).

uitblijven van een langetermijnplan en handelingsperspectief met betrekking tot de toekomst van ontheemden uit Oekraïne.

De VNG heeft eerder te kennen gegeven voorstander te zijn van een gecoördineerde aanpak vanuit EU-verband. Het is ondoenlijk als lidstaten verschillende uitwerkingen en zelfstandige termijnen hanteren. Daarnaast brengt dit voor individuele lidstaten een risico met zich mee, bijvoorbeeld als dit nieuwe verhuisbewegingen stimuleert. Bij de uitwerking van een plan voor de langere termijn heeft de VNG aan het rijk gevraagd om in dit proces ook actief gemeenten te informeren en te consulteren. Gemeenten denken zelf ook al na over dit vraagstuk, zijn creatief en hebben goed zicht op de impact voor gemeenten en de haalbaarheid en uitvoerbaarheid.

3. Derdelanders

De Raad van State heeft recent geoordeeld dat de tijdelijke bescherming van derdelanders van rechtswege eindigt dit op 4 maart 2024. Zij moeten daarna binnen 28 dagen Nederland verlaten. Gemeenten hebben hierover een brief, inclusief informatiepakket, ontvangen van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. De VNG heeft eerder aangedrongen op dit informatiepakket, dat in samenwerking met onder andere gemeenten is opgesteld. Daarnaast zijn gemeenten geïnformeerd via digitale contactmomenten en informatie via het VNG-forum.

De VNG volgt nauwlettend de consequenties die de uitspraak heeft voor gemeenten, bijvoorbeeld met betrekking tot de beëindiging van de opvang en andere verstrekkingen. Een deel van de groep derdelanders heeft aangegeven de asielprocedure te willen doorlopen (of gaat dit nog voor 4 maart aangeven). Deze groep wordt per 5 maart administratief ingeschreven bij het COA. Om het aanmeldcentrum in Ter Apel niet verder te belasten vraagt het rijk aan gemeenten om derdelanders met een lopende asielaanvraag te blijven opvangen tot zij kunnen verhuizen naar het COA. Als daar sprake van is, deelt het COA met de gemeente een overzicht om welke derdelander(s) het gaat. Ook deelt het COA informatie over de wijze waarop dit gedeclareerd kan worden door de gemeente. De VNG adviseert gemeenten om pragmatisch te kijken naar hun mogelijkheden om hieraan mee te werken. Voor meer informatie is de COA informatielijn bereikbaar op 088-7157000 of via info@coa.nl

4. Ontheemde Oekraïners zonder verblijfsbewijs

Er is een groep ontheemden uit Oekraïne die wel zijn ingeschreven in de BRP, maar nog geen verblijfsbewijs (ook wel o-document of sticker genoemd) hebben opgehaald bij de IND. Hun inschrijfproces is daarmee nog niet afgerond. De IND heeft hierdoor niet kunnen controleren of deze ontheemden uit Oekraïne voldoen aan de voorwaarden van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB). Het gaat in totaal om ongeveer 6.000 Oekraïners, die meermaals door de IND zijn opgeroepen maar hier nog geen gehoor aan hebben gegeven.

De IND is op 9 januari 2024 gestart met een pilot. In deze pilot zijn willekeurig en verspreid over het land 1.000 Oekraïners aangeschreven met de oproep om alsnog het verblijfsbewijs op te halen. Als daar geen gehoor aan wordt gegeven of als blijkt dat iemand geen recht heeft op bescherming onder de RTB, volgt een buitenbehandelingstelling door de IND. De eerste ervaringen zijn dat er relatief weinig mensen zich melden na de brief bij de IND. Een reden kan zijn dat zij de opvang en/of Nederland hebben verlaten. Voor gemeenten heeft dat gevolgen vanwege uitschrijving uit de BRP of voor de beëindiging van de opvang. De beëindiging van de opvang is alleen van toepassing als de Oekraïner nog wel in de opvang verblijft, terwijl de IND heeft geoordeeld dat iemand niet onder de RTB valt.

De VNG heeft aangegeven dat de actie nodig is, maar vindt de timing zeer ongelukkig, met name vanwege gelijktijdige opgave rondom derdelanders voor gemeenten. Daarnaast is aan het rijk gevraagd om te komen met een structurele oplossing, zodat deze situatie in de toekomst wordt voorkomen.

Bijlage: Overzicht standpunt VNG mbt spreidingswet

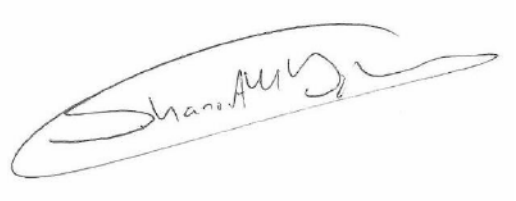

Sharon Dijksma
Voorzitter VNG

Wouter Kolff
Voorzitter Veiligheidsberaad

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Het college van burgemeester en wethouders

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contact
T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Ons kenmerk
5196256

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 2 februari 2024
Onderwerp Inwerkingtreding wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen

Geacht college,

Op 31 januari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen[1] in werking getreden, in de volksmond ook wel bekend als de Spreidingswet. Deze wet geeft gemeenten een expliciete wettelijke taak om asielopvangvoorzieningen mogelijk te maken. Doel daarbij is om te komen tot een evenwichtige verdeling van asielzoekers over Nederland.

Diezelfde dag is in de Staatscourant de zogeheten capaciteitsraming gepubliceerd. Dit is de raming van het verwachte aantal opvangplaatsen dat de komende twee jaar nodig zal zijn. Naast deze raming is de provinciale opgave en de indicatieve verdeling per gemeente gepubliceerd. De indicatieve verdeling is tot stand gekomen op basis van de verdeelsleutel die is opgenomen in het Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen[2]. Als gevolg van de parlementaire behandeling van de wet, wordt naast het aantal inwoners van de gemeente ook rekening gehouden met de zogenaamde sociaaleconomische statusscores van de gemeente. Deze sociaaleconomische statusscores (SES-WOA-scores) zijn gebaseerd op financiële welvaart, het opleidingsniveau en het recente arbeidsverleden van huishoudens. In de bijlage bij deze brief vindt u deze raming, provinciale opgave en indicatieve verdeling.

De komende tijd zijn gemeenten aan de provinciale regietafels aan zet om te komen tot een passende invulling van de provinciale opgave. De wet bepaalt dat de commissarissen van de Koning, in hun rol als rijksorgaan, voor 1 november 2024 aan mij verslag doen over het gevoerde overleg aan de provinciale regietafels. Op basis van deze verslagen neem ik voor 31 december 2024 het zogenaamde verdeelbesluit.

De datum van 1 november 2024 is de uiterste datum, eerder kan en mag ook. We staan voor een grote en gezamenlijke opgave om te zorgen dat we voldoende opvangplaatsen mogelijk maken. Hoe sneller we zicht hebben op de invulling van de provinciale opgaven en hoe sneller er voldoende opvangplaatsen worden

[1] De wet, https://www.officielebekendmakingen.nl/stb-2024-12.html
[2] Het besluit, https://www.officielebekendmakingen.nl/stb-2024-13.html

gerealiseerd, des te beter is dat voor het ontlasten van het asielstelsel dat nu al elke dag onder hoge druk staat.

Daarmee is onze gezamenlijke opgave niet alleen groot, maar ook urgent. Ik doe dan ook een beroep op u allen om de invulling en realisatie van de opgave aan de provinciale regietafels voortvarend ter hand te nemen.

De afgelopen weken hebben het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), de partners in de asielketen, mijn ministerie en vele anderen, voorbereidingen getroffen voor het moment waarop de wet in werking zou treden. Weet hen te vinden voor vragen over de mogelijkheden voor opvangplaatsen, werkwijze van de wet en andere zaken met betrekking tot de opvang van asielzoekers.

Hoogachtend,

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Eric van der Burg

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Datum
2 februari 2024

Ons kenmerk
5196256

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 3320
31 januari
2024

Capaciteitsraming, provinciale opvangopgave en indicatieve verdeling per gemeente 2024

31 januari 2024
Nr. 5191969
Directoraat-Generaal Migratie

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
Gelet op de artikelen 2 en 3 van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen en artikelen 2.1 en 2.2 van het Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen;

Maakt bekend:

Capaciteitsraming

Het aantal opvangplaatsen voor asielzoekers waaraan in de volgende twee jaren naar verwachting behoefte zal zijn, als bedoeld in artikel 2, eerste lid van de Wet gemeentelijke mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, bedraagt in totaal 96.000 opvangplaatsen.

Provinciale opgave

De verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen over alle provincies, zoals bedoeld in artikel 3, tweede lid van de Wet gemeentelijke mogelijk maken asielopvangvoorzieningen jo. artikel 2.1, tweede lid van het Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, bedraagt het aantal opvangplaatsen per provincie zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1 – Verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen per provincie (provinciale opgave)

Provincie	Aantal opvangplaatsen
Drenthe	2.691
Flevoland	2.441
Fryslân	3.391
Gelderland	11.704
Groningen	2.715
Limburg	5.662
Noord-Brabant	14.689
Noord-Holland	16.290
Overijssel	6.325
Utrecht	8.207
Zeeland	2.109
Zuid-Holland	19.776

Indicatieve verdeling per gemeente

De indicatieve verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen per gemeente, zoals bedoeld in artikel 3, tweede lid van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen jo. artikel 2.2, eerste lid van het Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, bedraagt het aantal opvangplaatsen zoals opgenomen in tabel 2.

Tabel 2 – Indicatieve verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen per gemeente

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Aa en Hunze	156	13
Aalsmeer	211	18
Aalten	157	13
Achtkarspelen	140	12
Alblasserdam	110	9
Albrandswaard	170	14
Alkmaar	603	51

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Almelo	323	27
Almere	1.233	105
Alphen aan den Rijn	686	58
Alphen-Chaam	70	6
Altena	343	29
Ameland	22	2
Amersfoort	961	82
Amstelveen	561	48
Amsterdam	4.479	380
Apeldoorn	909	77
Arnhem	720	61
Assen	360	31
Asten	101	9
Baarle-Nassau	42	4
Baarn	152	13
Barendrecht	316	27
Barneveld	382	32
Beek (L.)	90	8
Beekdaelen	204	17
Beesel	72	6
Berg en Dal	192	16
Bergeijk	123	10
Bergen (L.)	73	6
Bergen (NH.)	185	16
Bergen op Zoom	352	30
Berkelland	255	22
Bernheze	201	17
Best	192	16
Beuningen	160	14
Beverwijk	226	19
Bladel	134	11
Blaricum	85	7
Bloemendaal	169	14
Bodegraven-Reeuwijk	232	20
Boekel	71	6
Borger-Odoorn	140	12
Borne	148	13
Borsele	139	12
Boxtel	192	16
Breda	1.016	86
Bronckhorst	221	19
Brummen	119	10
Brunssum	122	10
Bunnik	111	9
Bunschoten	141	12
Buren	174	15
Capelle aan den IJssel	344	29
Castricum	240	20
Coevorden	188	16
Cranendonck	125	11
Culemborg	176	15
Dalfsen	188	16
Dantumadiel	96	8
De Bilt	277	23
De Fryske Marren	301	25
De Ronde Venen	290	25
De Wolden	152	13
Delft	434	37

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Den Helder	257	22
Deurne	191	16
Deventer	529	45
Diemen	175	15
Dijk en Waard	526	45
Dinkelland	172	15
Doesburg	51	4
Doetinchem	307	26
Dongen	162	14
Dordrecht	611	52
Drechterland	125	11
Drimmelen	171	15
Dronten	246	21
Druten	114	10
Duiven	144	12
Echt-Susteren	178	15
Edam-Volendam	236	20
Ede	719	61
Eemnes	62	5
Eemsdelta	206	17
Eersel	131	11
Eijsden-Margraten	167	14
Eindhoven	1.198	102
Elburg	138	12
Emmen	495	42
Enkhuizen	97	8
Enschede	638	54
Epe	189	16
Ermelo	160	14
Etten-Leur	257	22
Geertruidenberg	125	11
Geldrop-Mierlo	231	20
Gemert-Bakel	181	15
Gennep	100	9
Gilze en Rijen	153	13
Goeree-Overflakkee	298	25
Goes	210	18
Goirle	151	13
Gooise Meren	389	33
Gorinchem	199	17
Gouda	407	35
Groningen	969	82
Gulpen-Wittem	81	7
Haaksbergen	143	12
Haarlem	963	82
Haarlemmermeer	1.015	86
Halderberge	173	15
Hardenberg	355	30
Harderwijk	273	23
Hardinxveld-Giessendam	110	9
Harlingen	74	6
Hattem	77	7
Heemskerk	224	19
Heemstede	191	16
Heerde	116	10
Heerenveen	277	23
Heerlen	321	27
Heeze-Leende	111	9

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Heiloo	155	13
Hellendoorn	215	18
Helmond	462	39
Hendrik-Ido-Ambacht	204	17
Hengelo (O.)	415	35
Het Hogeland	251	21
Heumen	105	9
Heusden	272	23
Hillegom	135	11
Hilvarenbeek	106	9
Hilversum	536	45
Hoeksche Waard	549	47
Hof van Twente	209	18
Hollands Kroon	279	24
Hoogeveen	280	24
Hoorn	399	34
Horst aan de Maas	267	23
Houten	344	29
Huizen	239	20
Hulst	154	13
IJsselstein	205	17
Kaag en Braassem	179	15
Kampen	308	26
Kapelle	81	7
Katwijk	398	34
Kerkrade	177	15
Koggenland	149	13
Krimpen aan den IJssel	164	14
Krimpenerwaard	341	29
Laarbeek	139	12
Land van Cuijk	536	45
Landgraaf	172	15
Landsmeer	76	6
Lansingerland	446	38
Laren (NH.)	79	7
Leeuwarden	563	48
Leiden	619	52
Leiderdorp	173	15
Leidschendam-Voorburg	448	38
Lelystad	405	34
Leudal	216	18
Leusden	207	18
Lingewaard	284	24
Lisse	140	12
Lochem	211	18
Loon op Zand	139	12
Lopik	93	8
Losser	130	11
Maasdriel	154	13
Maasgouw	142	12
Maashorst	341	29
Maassluis	181	15
Maastricht	493	42
Medemblik	263	22
Meerssen	111	9
Meierijstad	507	43
Meppel	193	16
Middelburg (Z.)	262	22

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Midden-Delfland	133	11
Midden-Drenthe	198	17
Midden-Groningen	289	24
Moerdijk	214	18
Molenlanden	280	24
Montferland	201	17
Montfoort	92	8
Mook en Middelaar	51	4
Neder-Betuwe	145	12
Nederweert	105	9
Nieuwegein	364	31
Nieuwkoop	188	16
Nijkerk	278	24
Nijmegen	817	69
Nissewaard	445	38
Noardeast-Fryslân	234	20
Noord-Beveland	44	4
Noordenveld	186	16
Noordoostpolder	277	23
Noordwijk	275	23
Nuenen c.a.	159	13
Nunspeet	167	14
Oegstgeest	179	15
Oirschot	126	11
Oisterwijk	205	17
Oldambt	170	14
Oldebroek	141	12
Oldenzaal	175	15
Olst-Wijhe	112	9
Ommen	112	10
Oost Gelre	182	15
Oosterhout	320	27
Ooststellingwerf	136	12
Oostzaan	62	5
Opmeer	74	6
Opsterland	173	15
Oss	507	43
Oude IJsselstreek	211	18
Ouder-Amstel	91	8
Oudewater	65	5
Overbetuwe	297	25
Papendrecht	183	16
Peel en Maas	271	23
Pekela	51	4
Pijnacker-Nootdorp	397	34
Purmerend	515	44
Putten	152	13
Raalte	233	20
Reimerswaal	129	11
Renkum	185	16
Renswoude	39	3
Reusel-De Mierden	87	7
Rheden	215	18
Rhenen	120	10
Ridderkerk	250	21
Rijssen-Holten	230	19
Rijswijk (ZH.)	306	26
Roerdalen	116	10

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Roermond	290	25
Roosendaal	401	34
Rotterdam	2.667	226
Rozendaal	14	1
Rucphen	126	11
Schagen	276	23
Scherpenzeel	64	5
Schiedam	378	32
Schiermonnikoog	5	0
Schouwen-Duiveland	197	17
's-Gravenhage	2.513	213
's-Hertogenbosch	879	75
Simpelveld	55	5
Sint-Michielsgestel	196	17
Sittard-Geleen	434	37
Sliedrecht	139	12
Sluis	126	11
Smallingerland	278	24
Soest	286	24
Someren	121	10
Son en Breugel	119	10
Stadskanaal	140	12
Staphorst	112	10
Stede Broec	123	10
Steenbergen	134	11
Steenwijkerland	245	21
Stein (L.)	136	11
Stichtse Vecht	410	35
Súdwest-Fryslân	488	41
Terneuzen	277	24
Terschelling	26	2
Texel	82	7
Teylingen	252	21
Tholen	147	12
Tiel	212	18
Tilburg	1.076	91
Tubbergen	137	12
Twenterand	183	16
Tynaarlo	224	19
Tytsjerksteradiel	184	16
Uitgeest	88	7
Uithoorn	190	16
Urk	136	12
Utrecht	1.988	169
Utrechtse Heuvelrug	313	27
Vaals	44	4
Valkenburg aan de Geul	89	8
Valkenswaard	176	15
Veendam	127	11
Veenendaal	380	32
Veere	139	12
Veldhoven	288	24
Velsen	377	32
Venlo	489	41
Venray	245	21
Vijfheerenlanden	346	29
Vlaardingen	351	30
Vlieland	7	1

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Waarvan geschikt ten behoeve van de opvang van amv's
Vlissingen	204	17
Voerendaal	74	6
Voorne aan Zee	431	37
Voorschoten	167	14
Voorst	156	13
Vught	206	17
Waadhoeke	245	21
Waalre	119	10
Waalwijk	269	23
Waddinxveen	195	17
Wageningen	165	14
Wassenaar	158	13
Waterland	113	10
Weert	277	23
West Betuwe	331	28
West Maas en Waal	121	10
Westerkwartier	381	32
Westerveld	119	10
Westervoort	80	7
Westerwolde	131	11
Westland	702	60
Weststellingwerf	142	12
Wierden	157	13
Wijchen	243	21
Wijdemeren	157	13
Wijk bij Duurstede	152	13
Winterswijk	157	13
Woensdrecht	124	10
Woerden	337	29
Wormerland	98	8
Woudenberg	94	8
Zaanstad	818	69
Zaltbommel	179	15
Zandvoort	94	8
Zeewolde	144	12
Zeist	378	32
Zevenaar	238	20
Zoetermeer	703	60
Zoeterwoude	64	5
Zuidplas	296	25
Zundert	138	12
Zutphen	246	21
Zwartewaterland	139	12
Zwijndrecht	230	19
Zwolle	717	61

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg